

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENEK

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Naše svetinje

(Glavne misli iz govora F. Tersegla na zborovanju Katoliške akcije na Novi Štifti 31. avg. t. l.)

Ze Rimljani pagani so imeli rek: Pro aris et focis. Moč rimske države je slonela na spoštovanju božanstva, na svetosti ognjišča in nedotakljivosti narodovih verskih in domovinskih tradicij. Vse to je bilo med seboj neločljivo zvezano. Oltar je bil združen z ognjiščem, to je z domom, z narodom in državo.

Tako in sicer v še globljem smislu tudi krščanstvo. Krščanstvo narave ne uničuje, ampak poplemenituje. Krščanstvo na naravi zida nadnaravo. Zato tudi krščanstvo vero združuje z domom, z narodom in domovino. V luči vere je tudi po krščanskem nazoru dom svetinja, domo-ljubje sveto, ljubezen do države zapoved Najvišjega.

Clovek mora v nečem koreniniti kakor rastlina. Potepuh, clovek, ki ni nikjer doma, kakor tudi one vrste ljudje, ki »internacionalno« mislijo, so pravzaprav manjvredni, neki »višje« vrste potepi. Sicer lahko narodno govorijo, se tudi za vrste narodnjake imajo, toda to nima nobene vrednosti, če so po vsi svoji duševnosti rodu odtujeni. Isto velja o onih, ki menijo, da ne smejo več narodno misliti in čutili, ker hočejo biti zgolj člani »človečanstva«. Clovek je vezan na človeštvo in sploh na ves božji svet po svojem narodu. Ta pa se začenja pri domačem ognjišču v naročju matere, v malem rojstnem občestvu, katero pomeni za vsakega cloveka ves duševni svet njegov, ki se s časom pac bolj in bolj širi, v globino rasti pa more vedno le v svoje rodno tlo. V teh tleh je vkoreninjena tudi religija.

Vera je najprva in najvažnejša dobrina naroda, predana otroku po domu in etarših. Ni le kakšna spoštovanja vredna svetinja, ki se hrani pod steklom, ampak je življenje duše, posredovano otroku po materi; življenje, ki je že ob spočetju in rojstvu naravnano na to, da se usovrši po krstu v nadnaravno življenje, po katerem otrok ne le po naravi, ampak tudi po včlanjenju v telo Krista postane otrok Večnega očeta. Po materi pa sprejema naš otrok to za večno zveličanje namenjeno življenje naravnost od svojega rodu.

Življenje slovenskega roda pa je resnično nabožno življenje, življenje dveh tisoč let katoliške vere in kulture, življenje Kristusovega trpljenja in zmaga, življenje tako bogato v svojih notranjih borbah, podvigih in iskanjih, da nam je rodilo zavidanja vredne plodove duhovne kulture, ki zavzema častno mesto v krščanski kulturi človeštva sploh. To življenje v luči najvišjih umskih in moralnih resnic izročajo mati, dom, domača vas, ves naš rod vsakemu novorojenemu slovenskemu cloveku, Cerkev ga pa posveča, povzdigne in vodi v pristanišče večnega lepega in popolnega življenja.

Dom, ljudsko občestvo, domovina nam torej predajajo v veri oblikovano, k večjemu naravnano, moralno zdravo življenje. Z ognjišča našega rodu se dviga ko Ablov dar k Bogu naša trdna vera, upanje v njegovo dobrotljivo Previdnost pa ljubezen do Krista. Srce, ki smo ga prejeli od matere, je od prvega dne, ko je začelo biti, ogreto po tej ljubezni.

Zato naj bi razumeli vsi, da ljubezen našega ljudstva do svoje lastne tradicije in kulture, do sorodnih nam bratov pa do jugoslovanske države in njenega vzvišenega poglavarja iz vere žari, da prihaja iz Boga in božjega življenja v nas, da je zato tako globoka kakor so globoka brezdnja Božanstva in trdna, kot je trdna in nespremenljiva večna Beseda. Na to ljubezen in zvestobo se je mogoče vsikdar, v vseh okoliščinah zanesti. Mi Slovenci smo z osrednjem v svoje duše vračeni v državo, v jugoslovansko pa v svoj rod, ki je obiljan od svoje vere v Boga. Naš patriotizem ni gol javen program, ne golo oduševljenje, ki visoko ko slama gori, pa mnogokrat tudi ko slama hitro zgori; tudi ni naša ljubezen do države noben opor-tunizem, zakaj katoličani ne ljubi države zato, da bi se njemu v materialnem smislu bolje godilo — ne! — ljubi jo kot vrednoto samo na sebi, ki mu pomaga v miru in urejenosti civilnega in kulturnega življenja, v pravičnosti zakonov in harmoniji socialnih odnosov lažje doseči tisto najvišje svoje osebno notranje dovršenost, tisto izveličanje cloveka in družbe, ki na njem neposredno dela Cerkev.

In to je tisto: Mi hočemo kot dobri državljani, kot zvesti sinovi svojega ljudstva, kot otroški ljubitelji svoje zemlje, kot člani vse jugoslovanske družine živeti vedno v skladu z božjo voljo in postavlo. V tem oziru mora po krščanskem kulturnem pojmovanju posamezniku po svoje pomagati tudi država, njene postavbe in naredbe, ki morajo življenje po krščanskih etičnih normah pospeševati ali ga vsaj ne smejo oteževati, in to v blagor države same. Katoličani pa nikakor nečeno nikogar nadvladovati; oni hočejo državi samó z vsemi svojimi moralnimi silami zvesto in nesebično služiti!

To je tudi tradicija slovanstva. Vseslovanstvo je bilo postavljeno popolnoma na krščansko kulturno podlago; istolako poljski mesijanizem. Enako srbska država po caru Lazarju, ki jo je sredi izdajstva, žrtvujó sebe in cvet srbskega naroda, posvetil nebesom kot branik Kristusove kulture zoper vzhodne barbare. Tudi Čehi je ta misel po Svetem Vavclavu vodila in ves njih naroden boj je bil po tej ideji navdihnut. Po svoji državi in po svojemu narodu so se Slovani posvečali ureditvi svojega božjega doma na zemlji, krščanski ideji bratstva vseh narodov pa idealu levega družinskega življenja v čisti sopročji ljubezni ter zadržne vzajemnosti rodu. To je misel svetih Cirila in Metoda, svetega Vladimira in Olge, carja Borisa, Vavclava in Ljudmille pa tudi vseh velikih piscev in pesnikov slovanstvih.

Ce se bomo temu zamislu carstva nebesnega na zemlji Slovani odrekli, bomo propadli kakor so

Prvi dan tržaškega procesa

Neposredno pred procesom

Izjemno stanje v Trstu

600 Slovencev aretiranih.

Trst mrgoli fašistične milice, karabinerjev in drugih policistov kakor tudi detektivov; iz Rima je prišla »specijalizirana policija«. Soditi po ogromnem vojaškem in policijskem aparatu, se nahaja Trst v izjemnem stanju. Vsi Slovani kakor tudi italijanski protifašistični elementi so pod strogim nadzorstvom.

Policija je te dni v Trstu in okolici aretirala okoli 500 ljudi »zaradi varnostnih razlogov«; odpeljali so jih večinoma v koprsko zapore. Med drugimi sta zaprta zdravnik dr. Just Pertot in zasebni uradnik Hinko Pertot iz Barkovlj.

Jugoslovanski in francoski konzulat sta močno zastražena.

Kdo je gen. Cristini?

Cristini predsednik prekega sode, je rojen 14. junija 1893 v Guardiagrele v okraju Chieti. V vojski je bil bersajerski častnik, je bil trikrat ranjen in ima medaljo. Ko se je začela fašistična akcija, je bil Cristini eden najbolj vnetih akcionarjev, oziroma skvadrstov v svojem okraju in se je udeleževal nešteti fašističnih oboroženih akcij in

ekspedicij proti nefašistom. V Napolju in Rimu se je odlikoval kot vodja fašističnih krdel iz abruških hribov. Zdaj je poslanec za Abruzzo in Molise. General je postal kot fašistični miličnik; ni ne vojak po poklicu, ne pravnik. Odlikoval se je po fašistični strogosti, kakor pravijo italijanski listi, v procesu zoper Gortana in tovariše in upajo, da bo tudi v tem procesu krivce zadel z vso neizprosno stjo rimske pravice. (»Piccolo« od 31. t. m.).

Izjemno sodišče

Izjemno sodišče (Tribunale speciale) je bilo ustanovljeno novembra 1926, to je po zadnjem atentatu na Mussolinija. Tedaj je bila zopet uvedena v italijansko zakonodajo smrtna kazen in sicer za napade na Mussolinija, kralja in proti državni varnosti. V to vrsto prestopkov spadajo tudi dejanja, katerih so obtoženi Slovenci. Obtožnica navaja, da so imeli zločini, ki so jih Slovenci baje zagrešili, namen odcipiti Primorsko od državnega ozemlja. Za ta zločin predvideva zakon od 25. novembra 1926 smrtno kazen.

Postopek pred izjemnim sodiščem je vojaški in sicer postrejen s predpisi, ki veljajo za vojni čas. Postopanje je torej sumarično. Sodišče sestavlja predsednik in pet prisodnikov, ki morajo biti vsi milični častniki; dodeljen jim je »civilni poročevalec«, ki pa nima pravice do glasovanja. Preiskavo vodi najprej policija, ta izroči zadevo izjemnemu sodišču; nato določi predsednik preiskovalnega sodnika, ki zadevo preišče in sestavi obtožnico. Obravnave se vršijo navadno v Rimu. Kadar pa gre za težje zločine, se sodišče preseli v kraj, kjer se je dejanje izvršilo.

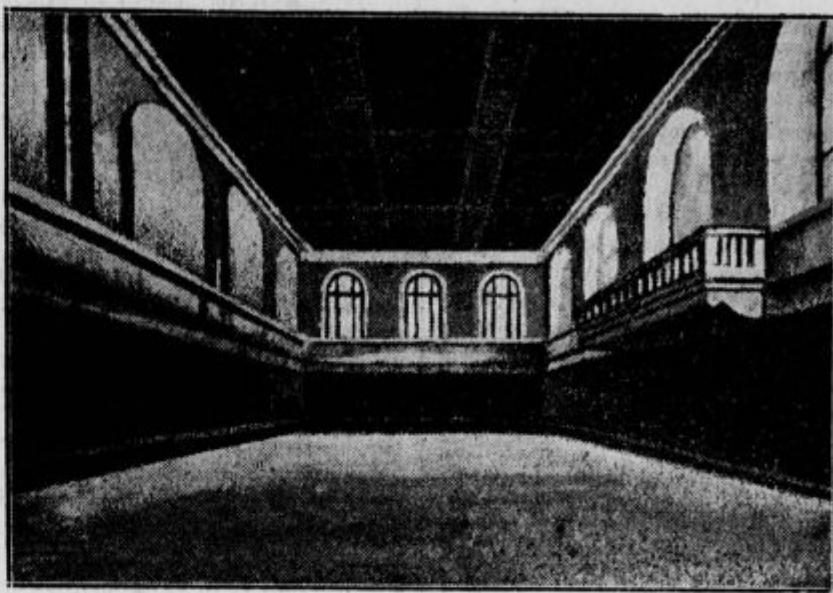
Obtoženec sme imeti samo enega zagovornika. Pri tem procesu so vsi zagovorniki imenovani uradno; nekateri obtoženci so si sami izbrali zagovornika, toda ti se niso upali sprejeti obrambe, dokler jih ni predsednik uradno imenoval. Proti razsodbi izrednega sodišča ni priziva. Edino če se po razsodbi pojavijo novi elementi, na podlagi katerih je mogoče dokazati nedolžnost obsojenca, je dovoljena prošnja na predsednika izrednega sodišča za revizijo. Torej tudi v tem primeru odloča zopet izredno sodišče.

Dovoljena je nadalje prošnja na kralja za pomilostitev. Toda prošnja odpravi na kraljevi dvor poveljnik armadnega zbora v kraju, kjer se proces vrši, lahko pa jo tudi že na zavrne in je sploh ne odpošlje naprej. To se je zgodilo v Gortanovem slučaju. Poleg tega se razsodba izvrši v teku 48 ur, čeprav je bila morda vložena prošnja za pomilostitev; edino izjemno sodišče lahko po svoji uvidenosti odloži eksekucijo.

propadli drugi narodi, naši tlačitelji: Huni, Mongoli, Bizanci; kakor propadajo in umirajo na brezotročju in hiperkulturi Romani in Germani, ki so nas še do včeraj držali v robstvu.

Ce pa Bogu zvesti ostanemo, če nam bo zakon med enim možem in ženo svet, če bomo držili na telesu in duši zdrav naraščajo, če bomo izpolnjevali naraven moralni zakon Sinajske gore, pa živeli v nadnaravni milosti božje Cerkve, potem bomo Slovani zagospodovali zemlji v miru in ljubezni! Naj bi združeni Jugoslovani pokazali vsej slovenski narodni družini pota

Velika dvorana

Trst, 1. sept. 5. Proces proti Slovincem, obtoženih raznih terorističnih atentatov in pa namere, da bi odtrgali dele italijanskega teritorija v korist tuji državi, se vrši v veliki dvorani nove justične palače v ulici Corneo. Na obeh straneh predsednikovega stola, na katerem bo sedel 37 letni fašistični general Cristini, so razvrščeni po štirje stoli, na katerih bodo sedeli fašistični prisodniki Lussorio, Ventura, Rambaldi, Piroli in Olivetti. Namestnika prisodniških sodnikov Le Maître in Conticelli bosta sedela zraven. Potem je stol za vojaškega avditorja armade Presti, ki bo fungiral kot sodnik-poročevalec. Na levi strani bo sedel državni tožilec Dessy, na desni pa tajnik Ferrazzoli. Vsi sodniki, izvemši tožila in vojaškega sodnika-poročevalca, bodo v veliki uniformi fašistične milice.

V levi loži bodo zastopniki oblasti in, kakor se pričakuje, tudi zastopniki diplomatskega, oziroma konzularnega zbora. Na sedežih, na katerih običajno sedijo porotniki, pa bodo sedeli uradniki justičnega ministristva in druge sodne kapacitete kot gostje.

V sredi ogromne dvorane bodo sedeli zagovorniki, glede katerih še danes ni čisto gotovo, kateri bodo in koliko jih bo. Dozdaj so zagotovljeni advokati Zennaro, Matosel-Lorani, Zezih, Contreras, Giannini in Bologna.

Takoj za zagovorniškim kolegijem bodo se-

deli časniki, o katerih se misli, da jih bo jako veliko, ker so prijavljeni tako posebni dopisniki iz Italije kakor iz inozemstva. Med časnikarji in ograjo, za katero bo občinstvo, pa bodo pričeli, ki so skoro sami karabinerji, policisti in druge uradne osebe, izvzemši slovensko dekle iz uredništva »Popolo di Trieste«, o kateri sodnik trdi, da je atentatorja videla bežati, da si ona tega kljub večkratnim obiskom in opominom policistov še do danes ni potrdila, oziroma trdi, da atentatorja ni videla. Med pričami bodo sedeli tudi oškodovanci po atentatu in sicer oče ubitega časnika Nerija in uredniški sluga ter tiskarniški uslužbenec Apollonio. Bolé in Missori, ki ga bodo pa v dvorano prinesli bolniški strežniki, ker še danes ni ozdravel od hudih ran prizadetih od bombe.

Vsi obtoženci — 18 po številu — bodo sedeli, kakor je to v Italiji običajno, za železno kletko. Z njimi vred bodo tudi karabinerji. Med obtoženci je tudi ženska, Marija Francéska. Obtoženci se nahajajo, izvzemši omenjeno obtoženko, v zapornih palače same in se je med njihovimi celicami in dvorano napravil poseben koridor, da ne bodo prišli v stik z nikomur. V celicah samih sedijo seveda vsak zase, ne da bi vedel sosed za sosed. Na vratih vsake celice ne visi ime jetnika, ampak neko znamenje.

Vhod v palačo za sodnike je posebič in bodo advokati in občinstvo prihajali skozi druga vrata

Razprava se je pričela

Trst, 1. sept. (Od našega dopisnika.) Danes se je sestalo izredno sodišče v varstvo države, da sodi prvo skupino »slovanskih protifašistov«, kakor se sedaj označujejo po oficijelni spremembi dosedanjega naziva »teroristi in dinamitarji«.

Zee dolgo pred začetkom razprave se je nabrala pred sodnim poslopjem velika množica radovednežev. Sodnemu dvoru predseduje fašistiški general Cristini, prisodniku pa so konzuli fašistične milice Cao, Ventura, Rambaldi, Piroli, Olivetti, Le Maître in Conticelli. Sodni dvor je torej sestavljen izključno iz bivših frontnih bojnikov in aktivnih fašističnih častnikov.

Na obtožni klopi v železni kletki je 18 obtožencev, med njimi ena ženska. Obtoženi so: Marušić, rojen v Trstu 1. 1906, prodajalec, Zvonimir Mi-

loš, r. l. 1903, na Sušaku, prodajalec, Ferdinand Bidovec, r. 1908 v Trstu, prodajalec, Alojzij Stanger, r. 1906 na Proseku, mizar, Vladimir Stoka, r. 1910 v Trstu, prodajalec, Karel Rupelj, r. 1904 v Trstu, kmet, Lovrenc Čač, r. 1891 v Borštu, kmet, Marko Zohar, r. 1905 v Borštu, delavec, Nikola Kosmač, r. 1907 v Borštu, delavec, Josip Kosmač, r. 1901 v Borštu, kmet, Ivan Obad, r. 1906 v Salesu, kmet, Miroslav Pertot, r. 1912 v Barkovljah, prodajalec, Franc Valenčič, r. 1897 v Trstu, prokurist, Leopold Sirk, r. 1906 v Dutovljah, prodajalec, Slavko Bukic, r. 1909 v Gorici, student, Ciril Kosmač, r. 1910 v Tolminu, student, Andrej Manfreda, r. v Kobariidu, visokošolec, in Zofija Francéska iz Kranja, r. 1899, stanujoča v Gorici.

Valenčič napisal skesano pismo

Italijanski listi prinašajo tik pred procesom skrajno skesano pismo, ki ga je pisal Valenčič 18. avgusta t. l. preiskovalnemu sodniku Montaltu, datirano iz ječe v Rimu.

V tem pismu Valenčič skuša dokazovati, da je on samo žrtev svojega poznanstva z Vadjnalom, ki ga slika v strašnih barvah. Pravi, da ni bil on nikoli nacionalist in da se je samo pečal z lesno industrijo svojega strica Urbančiča v Knežaku. Zahajal da je najrajši v italijansko družbo. Slučajno pa se je seznanil z Vadjnalom, ki je posredoval med Urbančičevim sinom, Valenčičevim nečakom, in njegovo poznejšo ženo. Vadjnal je bil v zahvalo za to nastavljen od Urbančiča na postaji v St. Petru na Krasu pri natovarjanju lesa. Ta Vadjnal da je enkrat prišel k Valenčiču v Knežak z dvema hudoboroženima neznancema, ki so mu rekli, da pripadajo tajni družbi, ter ga pozvali, da jim pomaga. On da se je, ves ustrašovan, angažiral, da je posredoval med Vadjnalom, ki je deloval v šent-peterskem in postojanskem okraju, in med Marušičem, ki da je vodil teroristično akcijo na Tržaškem.

V tej lastnosti, pravi Valenčič, da je prenašal liste, pištole in eksplozivni material, ne da bi vedel, v katere namene da služi. Tudi za nameravani atentat na »Popolo di Trieste« ni vedel in je bil ves iz sebe od groze, ko je od Marušiča izvedel, kaj so naredili. On je celo zbolel od razburjenja. Vse je on delal iz strahu, da ga ne bi zarotniki ubili. Prosi sodnike odpuščanja.

Tržaški listi pravijo, da prinašajo to pismo — kateremu pa ne verujejo, v kolikor Valenčič skuša vso krivdo zvaliti s sebe — zato, da »zamašijo usta ljubljanskim dnevnikom, ki dvomijo o resnosti obtožnic«.

Kdo je Vadjnal?

Vadjnal, katerega obtožuje Valenčič v svojem pismu kot enega glavnih voditeljev zarote, je po trditvah italijanskega časopisa priprost kmet, ki je delal v Urbančičevi žagi pod Valenčičevim vodstvom.

»Piccolo« uvodnik

V uvodniku od 31. avgusta se »Piccolo« iz obtožencev, katere da bodo v Jugoslaviji proglasili za narodne mučenike, norčuje, češ, da se med seboj obtožujejo in hudo kompromitirajo svoje prijatelje.

Nadalje zatrjuje »Piccolo« v tem uvodniku z mnogimi in skrajno patetičnimi besedami, da Julijska Benečija, za katero so Italijani prelili toliko krvi, nikoli ne bo postala banovina Jugoslavije.

V tem istem članku, v katerem očita obtožencem, da so delovali z bombami, »Piccolo« proslavlja Viljema Oberdanka, ki je bil, kakor znano, vrzel bombo pod voz rajnemu cesarju Francu Jožetu.

Uvodni glasovi rimskega fašističnega časopisa

Tudi rimski časopisi se prizadevajo dokazati, da obtoženci niso nobeni narodni junaki, ker niso delali na odprtem polju, ampak skrivaj. Rimski tisk se sprašuje, zakaj je bila vsa ta teroristična akcija. Za to, da odtrgajo Julijsko Benečijo, ki je bila vedno italijanska, Italiji. Število drugorodcev v teh krajih je popolnoma neznatno, tako da nima nihče pravice govoriti o kakšnih tujih pravicah na to ozemlje. Tudi se ta drugorodna manjšina ne preganja, ampak ima iste pravice kakor vsi drugi državljani. Vrh tega je ta manjšina napram Italiji popolnoma lojalna in noče nifesar vedeti o teroristih. Fašizem mora braniti samega sebe, Italijo in človeštvo.

Kongres narodnih manjšin

Zeneva, 1. sept. p. V sredo prične v Zenevi kongres evropskih narodnih manjšin pod predsedstvom bivšega slovenskega zastopnika v rimskem parlamentu dr. Wilfana. Kakor vsako leto, tako tudi letos sodelujejo na kongresu zastopniki narodnih manjšin več evropskih držav. Posebne važnosti bo kongres narodnih manjšin glede na Briandovo Panevropo. Kongres se je na poslednji seji postavil na stališče, da brez zaštite narodnih manjšin ne more biti govora o panevropski uniji.

Krvave demonstracije v Budimpešti

Množice plenijo — Policija rabi orožje

Budimpešta, 1. sept. AA. MTI poroča: Danes ob 11 so se začele velike delavske demonstracije v Budimpešti. Že ob 7 zjutraj so bili aretirani štirje delavci, ki so nagovarjali svoje tovariše, naj prirejajo nered. Ob 11.45 je korakalo po Andrassyjevi ulici okoli 10.000 delavcev v skupinah po trije in štirje. Množica je vzklikala revolucionarna gesla. Policija, orožništvo in reditelji socialnodemokratske stranke so se trudili, da vzdržijo množico v redu. Množica pa je postajala čedalje bolj razburjena ter je s kamenjem in koski železa, prinešenih v žepih, začela obmetavati okna, izložbe, avtomobile in tramvaje. V tramvajih in avtomobilih je bilo ranjenih več potnikov. Nato je stopila v akcijo policija, ki je z naskokom razpršila množico. V Dohanovi ulici je morala policija uporabiti sablje, da je mogla razpršiti demonstrante, od katerih je bil eden ranjen v glavo. Tudi v mestnem gozdiču je morala policija s sabljami razpršiti gručo omladincev. Pri njih so našli letake komunistične vsebine. V bližnji Andrassyjevi ulici je hotela množica vdreti v palačo. Policija jo je obvaldala šele, ko je dobila ojačenje. V več primerih je bila policija prisiljena rabiti orožje. V mestnem gozdiču so demonstranti razbili kavarno. V Bermejevi ulici so začeli demonstranti ropati in odnašati stvari iz neke vile, toda policija je demonstrante razpršila.

Budimpešta, 1. sept. AA. MTI poroča o poteku demonstracij: V bližini Milenijskega spomenika je množica razbila avtomobil ter ga zažgala. Policija je morala potegniti sablje. Ker je množica navalila na policijo s kamenjem in s svinčeniimi

drobci, ki so jih prinesli delavci iz neke tovarne, sta morala stopiti v akcijo dva blindirana avtomobila, v katerih so se nahajale strojne puške, katere so postavili na ulico. Na hišah je bilo s kamenjem in svinčeniimi koski ubitih mnogo šip ter na ulicah mnogo pasnikov ranjenih. V nekem bližnjem sanatoriju so obvezali 300 ljudi. Reševalno društvo ni imelo na razpolago zadosti avtomobilov za prevoz ranjencev ter je moralo uporabiti privatne avtomobile, na katerih so visele zastave Rdečega križa. V mestnem gozdiču so demenciali kavarno. Policija je morala uporabiti strelna orožja. Mnogo demonstrantov in policistov je bilo ranjenih.

Kakor znano, so socialisti priredili demonstracije kljub prepovedi policije in sicer, da pristisnejo s tem na vlado, ki ne ukrene ničesar proti vedno večji brezposelnosti.

Spopadi med demonstranti in policijo.

Budimpešta, 1. sept. as. Demonstracijski obhod socialnodemokratskega delavstva je do 12.30 potekel precej mirno. Ob 11 dopoldne je policija na konjih na več krajih razpršila množice, ki so se zbirale v svrhu demonstracije. Policija je aretirala več demonstrantov, ki so klicali za proletarsko diktaturo. Tudi pred več tovarnami je morala policija razpršiti množice. Opoldne je prišlo na Andrassyjevi cesti pri tako zvanem rondoju prvič do hudega spopada med policijo in množico, tako da je morala policija rabiti sablje. Hujšači so za množico širili vesti, da je bilo več oseb težko ranjenih. Socialdemokratski poslanec Peyer je sku-

šal delavce pomiriti. Promet cestne železnice se je moral na več krajih ustaviti. V bližini znanega budimpeštanskega mestnega gozdiča se je nabralo 50.000 do 60.000 demonstrantov, kjer je prišlo opoldne do spopadov. Demonstranti so razbili več vozov cestne železnice in jih prevrnili. Metali so na policijo kamenje in se je morala policija braniti s tem, da je zajezdila direktno v množico. Množica je zažgala avtomobil mestnega odbornika dr. Klara, njega pa pretepla. Policija je hotela braniti položaj pa je postal tako napet, da je morala policija rabiti strelna orožja, 15 oseb je bilo ranjenih. Množica je v divjem strahu zbežala na Andrassyjevo cesto, kjer se jim je postavila po robu policija. Na pomoč je morale priti orožništvo. Popoldne je policija v mestnem gozdiču postavila dva oklepna avtomobila. Policija pa vendar obvladuje položaj in ne trpi nikjer zbiranja. Proti 16 popoldne se je položaj pomiril. Do sedaj so nemiri zahtevali samo eno smrtno žrtev, nekega 28letnega delavca Ivana Bencsika, ki je v mestnem gozdiču bil zadet v trebuh. Število lahkot in težko ranjenih pa znaša 200 do 300 oseb, večinoma delavcev, dočim je bilo ranjenih tudi nekoliko policistov. Demonstranti so popolnoma razdejali v mestnem gozdiču prirejeno cvetlično razstavo. V raznih ulicah so demonstranti tudi plenili trgovine in razbijali okna avtomobilov. Na Andrassyjevi cesti so razbita vsa okna, kakor tudi na muzeju umetnosti in italijanskem poslanstvu. Demonstranti so ustavili mnogo avtomobilov in prisilili potnike, da so izstopili. Trgovci so svoje lokale zaprli.

škim gledališčem velike demonstracije z govori proti Treviranusu. Nato je množica odšla proti nemškemu konzulatu in prodrla policijski kordon. Šele nekoliko pred nemškim konzulatom se je posrečilo demonstrante ustaviti, ki so potem odšli pred redakcijo nemških listov in zahtevali razpustitev nemške narodne zveze.

Odlikovanje

Nj. Vel. kralj je na predlog ministra za šume in rudnike dr. A. Korošca ob priliki žumarske in lovske razstave odlikoval z redom sv. Save III. razreda inž. Cvetka Božiča, ravnatelja gozdarske direkcije v Ljubljani.

Denarni zavodi in zavar. dr. „Sava“

Trst, 1. sept. p. V tukašnjih finančnih krogih, posebno v tistih blizu Assicurazione Generali, je vzbudila veliko pozornost vest iz Zagreba, da so nekateri jugoslovanski denarni zavodi sklenili umakniti svoje angažmane iz zavarovalnega društva „Sava“, ki je bilo ustanovljeno po Assicurazioni Generali. Ta korak jugoslovanskih denarnih zavodov, kakor se v tukašnjih finančnih krogih tolmači, je sledil po znanem stališču nekaterih jugoslovanskih listov, ki so zahtevali, da jugoslovanski člani ravnateljstva „Sava“ dobijo več vpliva na osebno in stvarno vodstvo zavoda. Danes je sem prispel iz Zagreba ravnatelj „Sava“ Gamulin. Njegov prihod se spravlja v zvezo z ureditvijo teh vprašanj. Pri „Savi“ so angažirane Prastrediona, Union banka, Zemaljska za B. in H. Zemaljska, Belgrad in Jadransko-podunavska.

Parnik „Princ Andrej“

Dubrovnik, 1. sept. p. V četrtek 28. avg. so spustili v Glasgowu v morje lovni parnik „Princ Andrej“, ki ga je dala zgraditi Dubrovniška paroplovna družba. Parnik je najmodernejšega tipa in zgrajen na podlagi dolgoletnih pomorskih izkušenj. To se vidi iz njegove cene, ki znaša 23 milj. Din. Nesilnost broda znaša 9400 ton. Ima stroj s trojno ekspanzijo in tri kotle. V oktobru bo parnik izročen prometu. Dubrovniška paroplovna družba ima 23 parnikov.

Popust na železnici za 6. sept.

Ljubljana, 1. sept. AA. Ker so se o okrožnici, ki so ž njo dovoljene razne vojne olajšave za potovanje v Belgrad na proslavo dne 6. septembra 1. l., pojavila nesoglasja glede pravilnega tolmačenja onega odstavka, ki govori o četrtinski vožnji za vse državljane, ki bi se hoteli udeležiti navedenega slavnja, so danes poročevalci „Avala“ v Belgradu na merodajnem mestu v ministristvu za promet izjavili, da velja četrtinska vožnja brez posebne legitimacije in da se bodo vozni listi za pot v Belgrad izdajali brez posebnih potrdil. Pač pa je za povratek obvezno kontrolno potrdilo o udeležbi na proslavi od strani prireditvenega odbora.

Novi čl. konzul v Ljubljani

Belgrad, 1. sept. m. Dosedajni upravnik poslova češkega poslanstva dr. Leon Vokač je premeščen v Tirano za odpravnika poslov češkoslovaškega poslanstva. Na njegovo mesto pride dr. Reisser, ki je bil doslej pri ministristvu. Kakor smo že poročali, odide dr. Resel, generalni konzul v Ljubljani, v ministristvo. Na njegovo mesto je imenovan za generalnega konzula v Ljubljani ing. Josef Sevcik, ki je bil dosedaj vodja konzularnega oddelka v češkoslovaškem poslanstvu v Belgradu. Na njegovo mesto pride dr. Tomsa iz ministristva.

Angleško brodovje v Dalmaciji

Split, 1. sept. p. Sem bo prišel oddelek angleške flotilje, ki se nahaja v vodah Črnega morja. Obiskali bodo Kotor, Gruž, Split in Šibenik. Oddelek obstoja iz enega nosilca letal in štirih križark.

Shod rudarjev

Rajhenburg, 1. sept. V nedeljo se je vršil v Senovem pri Rajhenburgu zanimiv shod rudarjev, za katerega je vladalo med delavskimi sloji veliko zanimanje. Ob navzočnosti okrajnega glavarja iz Brežic g. dr. Maršiča je predsednik krajevnega odbora Zveze rudarjev v Jugoslaviji g. Rihtar podal besedo g. Šoberju iz Zagorja. G. Šober je v jedrnatih besedah najprej podal sliko današnjega mižernega stanja rudarskih delavcev. Da se temu odpmore vsaj malo, se je sklicala v Sarajevo rudarska konferenca, na kateri po čudnem naključju delodajalci niso bili zastopani. O rezultatih sarajevskega posvetovanja je časopisje že poročalo. Resolucija se je sprejela in se bo poslala kompetentnim činiteljem. Poročevalce se je dalje dotaknil vprašanja socialnega položaja. Orisal je težavno stališče bratovskih skladnic in starostnega zavarovanja. Končno je govornik živo zgrabil vprašanje vzajemnosti in solidarnosti med delavstvom. Največjo grajo zaslužijo tisti, ki niso organizirani. Le strokovna organizacija se lahko bori za koristi delavca. Posameznik ne bo ničesar dosegel. Strokovno delo je tisto, ki veže delavca z delavcem, ki goji nesebično ljubezen do sorpina. Nihče ne sme stati ob strani in grajati delo v njej. Nočem propagirati te ali one organizacije, inarveč zahtevam, da se delavec organizira, pa naj si bo to tu ali tam. Prerekanja mora biti konec, knjiž slova jači, nesloga tlači.

Vzela sta se

Franjo Cerar
privatni uradnik, iz
Marta Colnar

Škofja Loka

Kranj

Zvečer

dve ARTIN-dražaji, zjutraj pravilno lahko izpraznjenje. Dobiva se v vseh lekarnah, škatlja 8 Din.

Tajna modre in previdne dame,

ki se ji vse divi v družbi, je dnevna poraba dobro dišeče in zanesljivo negujoče „Isla“ umivalne soli, izdelek saline Bad Ischl. Vsakdanja poraba tega sredstva daje zanesljiv občutek dovršene nege. Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Za Jugoslavijo: Paracelsus k. d., Zagreb 3.

Slovenski konfiniranci v Italiji

Rim, 29. avgusta 1930.

Ze dobro leto ni bilo na Lipari novih gostov. To poletje pa je postalo na otoku bolj živahno in konfiniranci dobivajo vedno več novih tovarišev. Naproti do parnika jim ne morejo, ker je dostop na pomol strogo prepovedan. Od Messine vozi parnik dobre dve uri na Lipari. Računajo, da je danes na Liparih okoli 800 izgnancev. Večina je bila konfinirana iz političnih razlogov, drugi pa so tudi oderuhi ali bankirji, ki so krivi bančnih polomov, ali tatovi. Zadnje dni je prišel na Lipari Iv. Udovič, trgovski pomočnik iz Trsta, in tako se je število Slovanov dvignilo na devet. To so: Slavko Tuta, dijak iz Tolminkskega, Andrej Zerjal, uradnik iz Borštna, Baštjančič Anton, dijak iz Medulina, dr. D. Sardoč, zobni zdravnik iz Trsta, rudar Repulus iz Idrije, kmet Krmac iz Istre, kmet Zargon s Kopršnice, Ernest Hočevar, trgovec iz Hruševja, Franc Udovič iz Sv. Ivana pri Trstu.

V zdravstvenem pogledu se konfiniranci počutijo še zadosti dobro. Ie rudar Repulus in dijak Baštjančič bolehata. Repulus je bil konfiniran, ker je na dan prvega majnika po pomoli dvakrat dal znamenje s sirenio v idrijskem rudniku; jetiko je že prinesel s sabo na Lipari in takoj po prihodu ga je popadla huda vročica. Življenje na Liparih je pač življenje izgnancev. Nekateri si skušajo preganjati čas s študijem. Nekaj časa to že gre, a dolgo živci tega ne prenesejo. Otok je pust in žalosten ko smrt. Eno leto, dve pregnanci že mirno prenesejo, potem pa se jih polasta obup.

Policijsko nadzorovanje se je po begu Nittijevga nečaka prof. Rossellija in še nekega drugega italijanskega razumuika silno poostriilo. Konfiniranci se smejo kretati v ozkem prostoru, ki ga obide v četrt ure, medtem ko so imeli prej na razpolago večji del mesta, okoli katerega si se lahko sprehajali skoro uro. Pregarice mora imeti s seboj posebno izkaznico. Če ga zaloti miličnik brez nje, mora štiri mesece v ječo. Vsak najmanjši prestop pek se kaznuje z zapornom štirih mesecev. Konfiniranci smejo zapustiti stanovanje avgusta meseca ob 6. uri zjutraj in se morajo vrniti ob 9. uri zvečer, septembra smejo izstopiti od 6. do 8. ure, druge mesece od 7. do 7. ure.

Večina pregnancev stanuje na gradu, ki je bil v zadnjem času nanovo preizdan. Nastanjeni so v velikih sobah, in sicer 35 do 40 v eni sobi. Drugi stanujejo v zasebnih stanovanjih; za to je treba imeti posebno dovoljenje od policijskega komisarja. Ob 9. uri zvečer odide milica na kontrolo. Miličniki pregledajo vsa stanovanja in grad, da ugotovijo, ali je konfiniraneec doma. Kontrola se ponovi tudi po sedemkrat na noč. Ponočne kontrole ni bilo pred begom omenjenih Italijanov.

Letos se konfiniranci ne hodijo več kopat. Ze marca so napravili na policijskega komisarja prošnjo, rešena pa je bila šele koncem julija. Konfiniranci so se zbrali pred cerkvijo, tu jih je obstopila milica in jih odpeljala k morju. Miličniki so ostali z nabitiimi puškami na obali, medtem ko je na morju stajala vojna ladja. Konfiniranci se niso smeli oddaljiti od obale več kot 15 metrov. Po kopeli so miličniki odpeljali konfinirance domov. Drugi dan so pregnanci raje ostali doma. Vročina je neznosna in konfiniranci so živčno tako utrjeni, da ne morejo niti čitati.

Druga skupina slovenskih konfinirancev se nahaja na Ponzi. To so: Ivan Stari, časnikar iz Trsta, dr. Josip Dekleva, odvetniški koncipient iz Trsta, Josip Orbec, uradnik iz Trsta, I. Sturm, uradnik iz Trsta, Ivan Uršič iz Kobarida, kmet Babie iz Marezig, učitelj Radoslovič iz Pulja, učiteljica Rutarjeva iz Gorice in mizar Turk iz Šempolaja. O tem pripovedujejo, da ga je dal konfinirati nabrežinski župan, ker je od njega zahteval denar za pohištvo, ki ga je pri njem naročil župan. Na otoku Ventone se nahaja časnikar Rud. Vidrih iz Trsta in 15 istrskih kmetov, ki so bili obdolženi tatvine.

V Potenzi v Kalabriji se nahaja v enoletni konfinaciji Fanica Jelinič iz Gorice, soproga akademika Jeliniča, ki je že več mesecev v rimskih zaporih.

Dunajska vremenska napoved. Začelo se bo oblačiti, od časa do časa bo dež, hladnejše vreme. Zagrebska vremenska napoved. Po večini jasno. Preko dneva nekoliko oblačno. Zmerno toplo.

Zmagoviti jugoslovanski letalci

Pri letalskih tekmah Male antante si osvojila prvo mesto

Varšava, 1. sept. AA. Danes so bili objavljeni končni izidi velikih letalskih tekem Male antante in Poljske, ki so bile od 27. do 30. avg. Glavna letalska žirija v Varšavi je prisodila jugoslovanski letalski ekipi od petih nagrad in ene premije tri nagrade in premijo in sicer prvo častno nagrado za ekipo in tri individualne nagrade in premijo, ki se razdeli med člane ekipe. Češkoslovaški major Klebs in poročnik izvidnik Frank sta prejela dve častni nagradi in dve individualni nagradi. Vrh tega so bile med zmagovite razdeljene še posebne nagrade njihovih držav.

Zmagovito jugoslovansko ekipo tvorita letalski kapetan II. klase Vladko Šintič z izvidnikom letal. kapetanom I. klase Kamilom Lukanovičem. Individualne nagrade so pa prejeli: letalski kapetan I. klase Jerolin Novak z izvidnikom letalskim poročnikom Milanom Mandraševićem, ki prejmeta tretjo individualno nagrado. Nadalje so bili odlikovani kot člani posameznih ekip letalski kapetan I. klase Dragotin Rupčić z izvidnikom letalskim kapetanom Nikolom Nikico in letalski kapetan II. klase Hinko Hubel z izvidnikom letalskim poročnikom Dragotinom Doljanskim.

Ena častna nagrada, ki je bila prisojena ju-

goslovanski ekipi, pripada aeroklubu kraljevine Jugoslavije.

Od vseh udeležencev na teh tekmah je prispeha le jugoslovanska ekipa v Varšavo kompletna. Te zmago jugoslovanskih letalcev so tem pomembnejše, ker so se morali borili s prvorazrednimi člani češkoslovaškega, rumunskega in poljskega letalstva. Podrobni podatki bodo objavljeni kasneje.

Jugoslovani prvi tudi v višinskem letu

Varšava, 1. sept. AA. Poljski aeroklub je objavil tele podrobnosti o rezultatih tekmovanja na letalskih tekmah držav Male antante in Poljske. Po tekmah v višinskem letanju imajo posamezniki tele točke:

Novak 888, Rupčić 884, Hubl 887, Šintič 961, Klek 932, Langer 809, Mareš 559, Svozil 750, Papakovski 656, Rotaru 542, Pacleanu 559, Virovicki 748, Skršepinski 754.

Ker je po pravilniku tekmovanja predvidena ponovitev nekih točk, se te številke lahko izpremenijo. Do zdaj je znano samo to, da je jugoslovansko moštvo zavzelo prvo mesto.

Polet preko Atlantika

Najslavnejša francoska letalca Costes in Bellonte poizkusila polet

Pariz, 1. sept. AA. Francoza Costes in Bellonte sta danes odletela iz Pariza čez Atlantik v Newyork. Ob 14.35 so njuno letalo „Point d'Interrogation“ (Vprašaj) opazili nad Irsko.

Pariz, 1. sept. as. Costes in Bellonte sta ob 11.15 v Le Bourgetu na svojem letalu »7« startala za polet čez Ocean. Ob 11.40 je letalo s hitrostjo 210 km preletelo Crotov in doseglo Ocean. Costes upa, da bo jutri ob 10 zvečer srednjeevropskega časa dospel v Newyork. Proga je dolga 6200 km, dočim se ceni akcijski radij letala s povprečno

hitrostjo 200 km na 8500 km. Aparat ima nov Hispano motor, oba pilota imata na sebi pritrjene padobrane, na krovu imata tudi gumijev rešilni čoln, ki se more s kisikom napolniti v 30 sekundah. Tudi imata s seboj gumijasto bojo, ki se ravno tako lahko hitro napolni. S seboj imata tudi gumijevo obleko, ki se lahko napihne, tako da bosta v slučaju sile lahko ostala nad vodo. S seboj imata tudi radio postajo, da bosta v stalni zvezi s parniki na morju in obrežnimi postajami.

Teroristične organizacije na Poljskem

Voditelji Ukrajincev in komunistov aretirani

Varšava, 1. sept. as. V vzhodni Galiciji je bilo v zadnjih dveh dneh mnogo požarov po deželi, kateri se pripisujejo ukrajinskim bojnim organizacijam kot njihov odgovor na aretacijo njihovih voditeljev. Na mnogih krajih so prerezane telefonske žice, tako da je več mest odrezanih od zunanjega sveta. V Lvovu so bile na poslopju ukrajinske zadrage in drugod pobite šipe. Takoj po razpustu parlamenta je večeraj policija aretirala

v Varšavi in v vzhodnih provincah mnogo voditeljev ukrajinskih Belorusov in ilegalne komunistične stranke. Aretirani so bili vsi člani dosedanjih sejmskih in senatovih frakcij levo radikalne beloruske kmečke stranke. V Lvovu so aretirali in zaplenili velike množine razstreliv in orožja. V Varšavi je bilo veliko hišnih preiskav, pri katerih so našli mnogo komunističnega agitacijskega materiala.

Velike protinemške demonstracije na Poljskem

Razburjenje radi nemške revizionistične propagande

Varšava, 1. sept. as. V Varšavi in drugih mestih, tudi v več krajih poljskega koridorja, so bile večeraj velike manifestacije ljudstva proti govoru nemškega ministra Treviranusa, V Varšavi je bil shod pod milim nebom, ki se ga je udeležilo 20.000 ljudi.

General Gorocki, predsednik Poljskega združenja zvez bojevnikov, je izjavil, da je bil shod za ukrajinskimi, Poljskim sov. znanjem.

nimi organizacijami nemški denar. Na koncu so bile sprejete protestne resolucije, nakar se je razvil demonstracijski obhod, ki je bil vzklik: »Smrt Nemcem!«. Proč a Prusi iz poljskega koridorja!», »Zvela poljska Pomorjanska in poljski Odanski!«, »Za prav znanjenu ministristvu in nemškemu potopu!«, »Katero je bilo zasčijeno z močnim vojsko!«, »Katero je bilo pred bivšim nem-

Kralj in kraljica

na gozdarski in lovski razstavi

Ljubljana, 1. septembra.

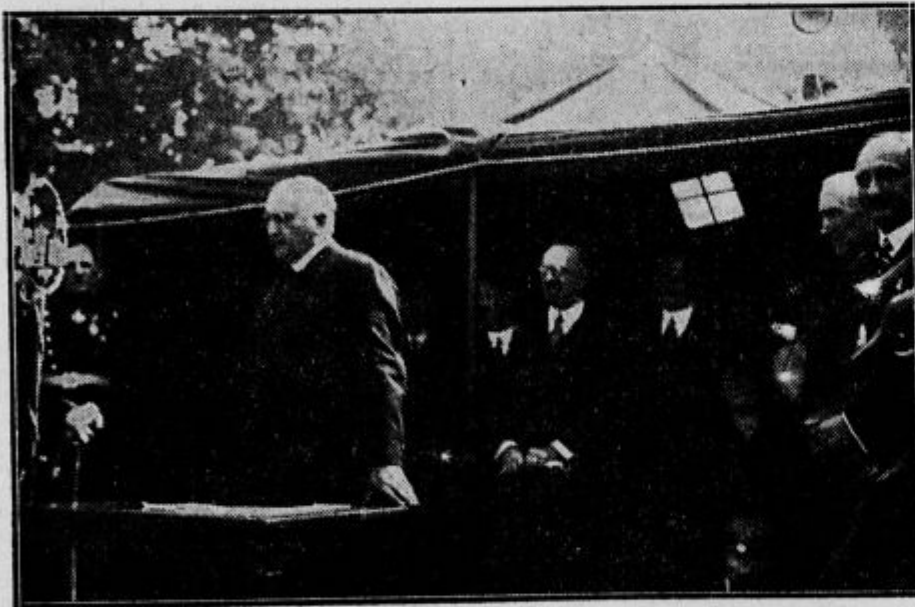
Danes dopoldne je bilo obveščeno ravnateljsko velesojma, da pride na sejem Nj. Vel. kralj Aleksander. Pred kraljevim prihodom so se zbrali pred upravo velesojma zastopniki oblasti, ter uprava velesojma. Prišel je ban inž. Dušan Ser-nec, divizijski general Tripković s polkovnikom Kilerjem, častna dvorna dama gospa Tavčarjeva, predsednik velesojma g. Pra-protnik in g. Bonač, nadalje predsednik zbornice za TOI Ivan Jelačin, generalni tajnik dr. Windischer, predsednik zveze industrij-cev Dragotin Hribar, gen. rav. TPD Sku-bee, člana uprave velesojma dr. C. Pavlin in ravnatelj Krotta. Kasneje sta prispela tudi žu-pan dr. Puc in podžupan prof. Jarc. Tik pred kraljem se je pripeljal fin. minister dr. Sver-ljuga s svojo soprogo dvorno damo in kraljev pobočnik podpolkovnik Pogačnik. Ob tričetrt na 11 pa se je pripeljal Nj. Vel. kralj z Nj. Vel. kra-ljico. V spremstvu pa je bil brigadni general, dru-gi adjutant Antonij Pekić.

Ko je kralj izstopil, ga je med tem zbrano občinstvo burno pozdravilo, nato ga je pozdravil predsednik uprave velesojma g. Bonač in izročil lep šopek rož kraljici. Potem je predstavil kralju upravo velesojma. Kralj je z vsakim spregovoril par besed in podal roko. Nato se je kralj pozdravil tudi z g. banom, g. generalom Tripkovićem in in g. finančnim ministrom z go. soprogo. V sprem-stvu funkcionarjev velesojma se je podal k go-zdarski razstavi v paviljon M.

Pred paviljonom je bil zbran prireditveni od-bor gozdarske razstave, v čigar imenu je pozdra-vil kralja predsednik dv. svetnik Rustja. Podrobno si je ogledal v spremstvu g. Rustja, Božiča in Si-vica vso razstavo, nato pa šel v paviljon, kjer je zbrana domača lesna obrt. Zelo se je zanimal za izdelovanje suhe robe. Uprava velesojma je po-klonila kralju več lepih lesenih igračk.

Ljubljanski velesojem otvorjen

Min. dr. Korošec je v nedeljo otvoril gozdarsko in lovsko razstavo

Letošnja jesenska prireditve velesojma z go-zdarske, lovsko, higijske in misijonske razstavo je presegla vsa pričakovanja. Skrbno izbrani raz-stavljeni predmeti in organizacija cele razstave pri-čajo, da so si vzele prireditelji veliko časa za pri-prave, pa so tudi pokazali tako lepo razstavo, da moramo vsakemu priporočiti obisk. Ni panoge v gozdarstvu, lovstvu itd., ki ne bi bila izčrpano pri-kazana, ali v slikah, ali v modelih, ali reliefih, ali zemljevidih, ali diagramih. Obširneje je poročal že »Slov. list«, vendar moramo o tem velevažnem do-godku podati tudi mi glavne obsebe.

V nedeljo ob pol 10 dopoldne so se zbrale pri-otvoritvi razstave odlične osebnosti našega javnega življenja. Prišli so: zastopnik Nj. Vel. kralja, divi-zijski general Sava Tripković, gozdarski in rudar-ski minister dr. Anton Korošec, finančni minister dr. S. Sverljuga s soprogo, dvorno damo, podban dr. Pirkmajer, župan dr. Puc, podžupan, profesor Jarc. Trgovinskega ministra je zastopal dvorni svet-nik dr. Marn, prometnega ministra pa ravnatelj dr. Borko, vojnega ministra pa brigadni general Popović. Nadalje je bil zastopan ves ljubljanski konzularni zbor z avstrijskim generalnim konzulom dr. Pleinertom na čelu. Navzoči so bili med dru-gimi tudi dvorna dama g. Tavčarjeva, profesor goz-darske fakultete iz Belgrada Marinović, profesor dr. Nagy od zagrebske trg. visoke šole, dr. Lukman kot zastopnik ljubljanske univerze. Opazili smo tudi zastopnike zagrebskih gospodarjev, gg. Vladimirja Premrou, podpredsednika zbornice, in tajnika zbor-nice dr. V. Fleischera, Marko Baura, glavnega taj-nika Zveze industrijcev, nadalje Alberta Deutscha, predsednika zveze gozdarskih industrijcev in taj-nika te zveze Makso Mautnerja. Zastopane so bile vse naše gospodarske organizacije, predvsem Zbor-nica za TOI: predsednik Ivan Jelačin ml., podpred-sednik I. Ogrin, generalni tajnik Fr. Windischer, Zveza industrijcev: predsednik Dragotin Hribar, tajnik Milan Skufje itd., nadalje so bili pri slovesni

Nato se je podal v paviljon lesne industrije. Pokazal je veliko zanimanje za lesne izdelke in sploh za vse razstavljeno blago. Podrobno si je ogledal razstavo borze, parketne in papirne indu-strije. Pred razstavo trboveljske ga je pozdravil generalni direktor TPD Skubeč. Nj. V. kralj se je zanimal za višino produkcije, za število zaposle-nega delavstva itd. Po ogledu tega paviljona so se visoki gostje podali k lovski razstavi. Pred ogle-dom razstave pa so ga pozdravili še zastopniki lovev: dr. Lovrenčič, SLD, g. Djundjerski, Novi Sad, Ceović, Zagreb in Rapp, Sarajevo.

Tako kralj kakor kraljica sta se živo zanima-la za vse razstavljene predmete, ki sta jih z zani-manjem ogledovala. Kraljevske dvojice so vodili po razstavi še dr. Lovrenčič, dr. Bevk, Zupan in Kapus. Po ogledu lovске razstave, kjer sta se mu-dila največ časa, je odšla kraljevska dvojica k raz-stavi pohištva. Med potjo je vojni invalid Lešnik Avguštin iz Sv. Barbare v Halozah dal kralju sli-ko lesene cerkve, ki jo je delal 4 leta in jo sedaj razstavlja na sejmu. Nato mu je kralj poslal po svojem adjutantu kraljevski dar 1000 Din.

Po pregledu pohištvene razstave sta se Nj. V. kralj in kraljica podala k uradu velesojma, kjer sta se vpisala v spominsko knjigo. Nato sta se ljubezno poslovila od navzočih oblasti, kakor tudi članov uprave velesojma ter se v avtomobilu odpeljala. Za njim so tudi drugi visoki gostje za-pustili velesojem. Na celem obhodu po velesojmu je zbrano občinstvo, katerega se je zbralo zelo veliko, navdušeno pozdravljalo kralja in kraljico, ki sta se ljubezno zahvaljevala.

Obisk kraljeve dvojice na velesojmu je ve-li-ko in visoko priznanje prizadevanjem uprave velesojma in prirediteljem gozdarske in lovске razstave. Kako živo se zanima Nj. V. kralj za ljub-ljanski velesojem pričča dejstvo, da je že četrtič obiskal to prireditve. Prvi obisk je bil leta 1922, drugi 1924, tretji 1926 in četrti sedaj.

otvoritvi še mnogi drugi zastopniki naših korpo-racij in oblasti.

Uvodno je odlične goste in občinstvo pozdra-vil predsednik uprave velesojma Fran Bonač, ki je poudarjal, da sta rudarska in lovska rastava naj-primernejši zaključek jubilejnih prireditvev. Pri-ključena je tudi misijonska in etnološka razstava ter nadalje higijska razstava. — Prav posebno pa je poudaril, da velesojem v prvi vrsti propa-gira vzajemno sodelovanje med kulturnimi in go-spodarskimi krogi. Na koncu govora je zaklical Nj. Vel. kralju kot najvišjemu pokrovitelju raz-stave trikratni: »Živio!« (Buren odziv.) Godba je zaigrala državno himno.

Nato je pozdravil goste predsednik gozdarske in lovске razstave, dvorni svetnik Rustja. Navaja-joč dejstva, ki so privedla do prireditve te razstave, je posebno poudaril važnost gozdov v naši državi. Mi smo bogata gozdna dežela. Skoraj tretjino vse po-vršine države tvorijo naši gozdovi. Letni prirastek naših gozdov znaša ca. 15 milijonov kubičnih me-trov v vrednosti pol milijarde dinarjev. Lesna indu-strija je eden največjih davkoplačevalcev in je dala 25,6% vrednosti našega izvoza. V imenu priredit-venega odbora se je predvsem zahvalil ministru za gozdove in rudnike dr. Korošcu, ki je mnogo pri-pomogel in uspehu razstave.

Dr. Stanko Bevk je v imenu 24.000 organizi-ranih lovev Jugoslavije izrazil zagotovilo neome-jene udanosti Nj. Vel. kralju. Lov je danes važna panoga narodnega gospodarstva in razstava naj po-kaže napredek lovstva in preokret iz sporta in za-bave v delo za jugostanje.

V imenu jugoslovanske kinološke zveze je spregovoril par besed predsednik dr. Lovrenčič o razstavi psov.

Predsednik g. Rustja je nato naprosil ministra, da blagovoli otvoriti razstavo.

G. minister dr. Anton Korošec je otvoril raz-stavo s sledečim nagovorom:

»Ker so že vsi drugi govorniki pred menoj skupno opisali razstavo, bom dodal samo nekaj: Razstava vas je veljala mnogo truda, dela in skrbi! Zato sem na najvišjem mestu poročal o vašem delu in Nj. Vel. kralj je blagovolil odlikovati g. Rustjo in njegove pomočnike z raznimi odlikovanji. Odli-kovanja bodo jutri objavljena. V veselje mi je, da vam morem ob otvoritvi gozdarsko-lovske razstave najprisrčnejše čestitati. Progllašam razstavo za otvorjeno!»

V spremstvu funkcionarjev razstave si je mi-nister dr. Korošec ogledal vso razstavo zelo natanko in pokazal za vse veliko zanimanja. Po higijski razstavi ga je vodil vodja higijskega zavoda dr. B. Pirr.

V misijonski razstavi je odlične goste z go-spodom ministrom na čelu pozdravil akademik Duh Ludvik. Zahvalil se je ravnateljstvu velesojma za prepuščen prostor ter poudaril pomen misijonarstva v današnjih dneh, zlasti pa delovanje slovenskih in hrvaških misijonarjev.

Seveda si je g. minister ogledal tudi radijsko razstavo, razstavo psov itd.

Koj po odhodu odličnih gostov je začelo pri-hajati veliko število občinstva na razstavo in šte-vilo obiskovalcev se je od ure do ure večalo in je bilo v popoldanskih urah ogromno. Pa razstava tudi zasluži velik obisk. Ob tej priliki moramo pouda-riti veliki vzgojni pomen razstave. Mogoče bi bilo umestno, da bi se uvedlo vodstvo po razstavi, ki bi je prevzeli strokovnjaki in bi posameznim skupinam lahko nazorno pojasnjevali gozdarstvo in lovstvo. Saj ni predmeta iz teh strok, ki ne bi bil razstavljen na velesojmu.

Uprava velesojma je prejela že mnogo brzo-javnih in pismenih pozdravov. Med drugimi je če-stital minister dr. Švegel sledeče: »Obžaljujoč, da sem radi uradnih poslov zadržan, odzvati se Va-šemu ljubeznivemu vabilu k otvoritvi gozdarsko-lovske razstave, čestitam prireditvi in želim pri-reditvi najlepši uspeh.»

Prav tako so poslali čestitke k otvoritvi dr. Mi-lan Stojadinović, predsednik osrednje uprave lov-skih zvez, trgovinsko in kmetijsko ministrstvo.

Nadškof dr. Jeglič se je predsedstvu zahvalil za povabilo, pa obžaloval, da nikakor ne more priti, pač pa je pismeno izrazil željo, naj bi velesojem prinesel ljudem mnogo, mnogo koristi.

V nedeljo in v ponedeljek je bilo na razstavi veliko število obiskovalcev iz vseh delov naše drža-ve, zlasti pa je bila zastopana Slovenija. Samo da-neš računajo, da je bilo na sejmu ca 5000 ljudi. Veliko vabi ljudi tudi veselični prostor na velesojmu.

Od kralja odlikovani

ob priliki šumarske in lovске razstave v Ljubljani

Ob priliki šumarske in lovске razstave v Ljub-ljani, je Nj. V. kralj na predlog ministra za šume in rudnike g. dr. Korošec odlikoval:

Z redom *Belega orla* IV. vrste ing. Rustja Josipa, dvornega svetnika in šumarskega ravnatelja v pokouju v Ljubljani.

Z redom *Belega orla* V. vrste dr. Alfreda Serka, rektorja vseučilišča kralja Aleksandra I. v Ljub-ljani, ing. Srečka Antona, šefa šumarskega odseka kraljevske banske uprave, Dravske banovine v Ljub-ljani, dr. Milana Dularja, ravnatelja velesojma v Ljubljani, dr. Stanislava Bevka, prosvetnega šefa v pokouju v Ljubljani.

Z redom *sv. Save* IV. vrste ing. Alojzija Stran-cerja, šumarskega nadsvetnika kraljevske banske uprave Dravske banovine v Ljubljani, dr. Ivana Plesa, tajnika zbornice za TOI v Ljubljani.

Z redom *sv. Save* V. vrste ing. Janka Urbasa, šumarskega nadsvetnika in okr. šumarskega refe-renta v Mariboru, ing. Josipa Levičnika, šumarskega nadsvetnika gozdarske direkcije v Ljubljani, ing. Emila Obereignerja, šumarskega nadsvetnika kra-ljeve banske uprave Dravske banovine v Ljubljani, ing. Viktorja Novaka, šumarskega svetnika in okr. šumarskega referenta v Ljubljani, ing. Karla Tan-čerja, šumarskega nadsvetnika kraljeve banske uprave Dravske banovine v Ljubljani, Ivana Zupana, ravnatelja dohodarstvenega urada v Ljubljani.

Srbski gostje v Novem mestu

Novo mesto, 30. septembra.

V petek, dne 29. avgusta je prišlo 23 gojen-cev kmetijske šole v Šabcu v Novo mesto. Na po-staji sta jih pričakovala inž. Kotlovšek in strokovni učitelj Flego ter jih v imenu kmetij-ske šole na Grmu pristrčno pozdravila. Vodja eks-kurzije je bil direktor poljoprivredne šole v Šabcu inž. Kosta Popović. Zelo je ugajala eks-kurzistom krasna lega Novega mesta in njegove-zanimive in lepe okolice. Zlasti pa jim je imponi-rala modro-zelena Krka, ki se leno ovija okrog Novega mesta. V mestu so si gostje ogledali vse znamenitosti. Nato so se podali v spremstvu inž. Kotlovška in strokovnega učitelja Flegota na Grm, kjer so jim postregli s kosilom. Po kosilu so jim pokazali in razložili šolske, sadne in vrtno na-prave. Za tem so se podali z avtomobilom na Trško goro, kjer so si ogledali vzorne vinograde grmske kmetijske šole. Ko so si ogledali vse in se načudili vsemu, so se vrnili na Grm, kjer so prenočevali.

Drugi dan so se vrnili preko Karlovca, kjer si bodo ogledali mesto in mestne znamenitosti, v Zagreb, kjer si ogledajo mesto, a predvsem vzorno posestvo zagrebske gospodarske fakultete v Ma-ksimiru. Od tu gredo preko Slavonije in Srem ter si bodo tam ogledali vzorne kmetijske institucije v Rumi. Iz Rume pa se bodo podali preko Save v Šabac.

Slavni Iree, ameriški letalec Fithmaurice na ljubljanskem letališču v družbi g. Rada Hribarja in dr. Rapeta, v razgovoru z našim poročevalcem in ljubljanskimi časnikarji.

Dr. Stanko Bevk, načelnik odbora za prireditve lovске razstave.

Minister dr. Korošec v Kočevju

Kočevje, 1. septembra.

Danes ob pol 10 je prispel v Kočevje s svojim avtomobilom minister za šume in rude g. dr. Anton Korošec na poti v Liko, kamor je odšel z ge-neralnim direktorjem za šume in rude dr. Cme-likom na inspekcijsko potovanje. Gospoda sta si ogledala vse znamenitosti in lepote Kočevja. Go-spod minister dr. Anton Korošec je sprejel v hotelu »Pri solncu« deputacijo mestne občine, v kateri so bili podžupan Ivan Lončar, dr. Janko Lavrič in prof. Franc Uršič. Deputacija je obrazložila gospodu ministru gospodarsko stanje mesta Kočevje in težko stanje mestne hranilnice. Gospod minister je obljubil deputaciji svojo pomoč. Nato je gospod dr. Korošec odšel proti Sušaku.

50 letnica mature

Absolventi tukajšnje višje realke iz l. 1880. so v soboto, dne 30. p. m. v gostilni »Činkole« praznovali 50 letnico mature. Od 21 maturantov je 10 še pri življenju; skromne, intimne slavnosti se je udeležilo le 6 kolegov v skupni starosti 411 let.

Navzoči so bili: 1. Fleré I., Ljubljana, poštni ravnatelj v p. 2. Inž. Guzelj M., Ljubljana, major v. p. in tovarnar. 3. Inž. Klinar A., Ljubljana, gra-dueni direktor v p. 4. Sajovic K., Ljubljana, višji nadzornik državne, južne železnice v p. 5. Vrstov-šek I., Celje, nadzornik drž. južne železnice v p. 6. Vesel R., Ljubljana, glavni blagajnik fin. direk-cije v p. Toplo so se spominjali umrlih in odsot-nih kolegov ter vseh svojih profesorjev.

Ker je bila večina udeležencev mnenja, da s 100 letnico ni sigurno računati, so sklenili, da se odlej naprej sestanejo vsako leto.

Zanimivosti od Soče in Jadrana

Akademiki na vojaških vajah. V petek po-noči je puljska vseučiliška centurija izvršila proti-napad na sovražnika, ki je prihajal od Premanture proti Pulju in se je hotel polastiti mestne plinarne. Ob luninem svitu je milica za grmovjem pričako-vala sovražnika. Nenadoma so z razdalje 300 metrov pričele peti strojnice in puške. Milica je odgovorila s strojnimi in puškami in prešla v protinapad. Boj je trajal od 10 do dveh jutraj, ko so se miličniki z vzklikom »a noč pognali na sovražne postojanke. Sovražnik je po hudem odporu zbežal proti morju in centurija se je med prepevanjem bojnih pesmi zmagoslavno vrnila v mesto. Tako poročajo ita-lijanski listi.

Tudi krstna imena se poitalijančujejo. Po-leg priimkov se v Trstu menjujejo tudi krstna ime-na, povzeta po slovanskih svetnikih. Solski vodi-telji pošljejo mestnemu uradu seznam otrok, ki imajo slovanska imena. Nato pozove občinski na-čelnik starše, naj izberejo otroku novo ime; v po-zivu je rečeno, da bo občina sama nadela otroku italijansko ime, ako se starši ne odzovejo vabilu. Večina staršev ostane doma in občina nadene otroku poljubno ime, ki ga potem sodišče potrdi. Doslej je občina izpremenila imena otrokom treh tržaških šol. Zanimivo je, da občina ne poitalijanča slovans-kega imena, temveč naloži otroku povsem drugo ime, ki odgovarja drugemu svetniku. Naj navedemo nekaj zgledov: Stanislav je postal Costante, Milena Helena, Ljudmila Luciana, Slavko Marij, Danilo Luciano, Milan Guerrino, Miroslav Libero, Jaro-slav Claudio. Dovoljena niso imena kakor Vence-slav, Ciril, Metod, Boris, Dušan itd.

Okoli Italije. V septembru se bo vršil polet okoli Italije s turističnimi letali. Prijavilo se je že več tujih letalec. V načrtu je tudi polet čez Pri-morsko, in sicer bodo letala pristala v Gorici in celo v Postojni, medtem ko bodo čez Trst letela prav nizko nad letališčem. Zanimivo je, da sega polet na jugu samo do Brindisija, medtem ko seže na Primorskem čisto do meje.

Z misijsko etnološke razstave

Nekaj mislijaev na razumevanje misijonskoetnološke razstave.

Je to svojevrsna razstava, in očem, ki iščejo samo senzacijo, čudežnih iznajdb moderne tehnike in strahov in bajnih davin na tej razstavi ne bodo našli. Očem, ki hočejo ves namen in pomen te razstave le bežno zajeti, v vrvežu in v prenapetosti vtisov ne bo mogoče dojeti vse velike kulturno historične pomembnosti še tako neznanega predmeta, ki se zdi igrača. Pri tej razstavi je treba izrecnega doživljanja, vztrajnega gledanja, opazovanja in razmišljanja, obiskati je treba razstavo večkrat, zlasti, ker nudi predmete, ki jih je le redko opaziti.

Opazujemo zlasti na prvi, na etnološki del razstave: urejena ni po pokrajini in najdiščih, temveč je le poizkus historične kronološke ureditve raznih kultur po izdelkih in ročinah, kamena itd. Precej na levi strani v vhodni strani je opaziti nekaj predmetov iz prakulture. Tam so razni noži, kiji, bati v obliki bumeranga, preprosti št. slisni bat, loči spominjajoči na prakulturo Pigmejev in nekaj dalje orodja iz primitivnih kultur totemistov, razvitejši lovci n. pr. konfite in bodičasto orodje, podglavnik (pri pobitku varovali naravnost frizure), nekaki oglavnik, perjanice, ki jih lahko štejemo v kulturo lovcev. V isti vrsti je nekaj predmetov iz ktr. matrijarhalne kulture (prevladovanje ženske oblasti). Zelo lepi in zanimivi so za kulturo prav ti predmeti na pr. floveške lobanje kot bobni, razna drugačna glasbila, bobni, trobila, indolbine in napetimi strunami in pri vsem tem rumne pipe in priprave za uživanje mamila, pa tudi še dokaj razvite pletenine in ročna dela. V tej kulturi so se še širili vsakovrstni mački, ideji kot personifikacije duhov, s katerimi je obdajala ta kultura svojo poznano naravo.

Na steni visi zemljevid, ki točno in poučno prikazuje širjenje najstarejših kultur po vseh kontinentih, kolikor je dognal etnološki in kulturno historični študij. Hkrati je ta zemljevid kazalo, v koliko se je etnološka in kulturno historična veda razširila in napredovala.

Vse to material, ki ga je treba seveda dokaj umsko gledati, je zanimiv za vse, zlasti pa za geografce, zgodovinarje in posebej etnologe. Zemljevid nam nazorno kaže vse prehode in zanimivo je zlasti to, da vsa ta raziskavanja govore za prado-movino najstarejših kultur v sredini Južne Azije. Odtod se polagoma širijo, in sicer totemski v smeri proti Afriki in preko vzh. indijskega otočja v Okeaniji, matrijarhalne pa iz Indije preko Perzije v predarijsko Evropo na eni strani, na drugi strani pa iz Indije preko Tibeta, Zadne Indije in Kine v Sibirijo in preko vzhodne Sibirije v Ameriko.

Razume se, da so po tej razdelitvi kultur razvrščeni predmeti nabrani z vseh delov sveta. Zanimajo pa bo gotovo vsakega, da so mnogo teh predmetov, ki so danes zelo redki, poslali v domovino naši misijonarji; v prejšnji dobi Knoblehar in Baraga, sedaj pa Kohnen iz Afrike in naši poznani misijonarji iz Indije.

Priznati moramo, da razstava še ni, kot bi jo bilo želeli, upoštevati pa je treba, da Ljubljana še nima posebnih etnoloških zbirk in da je tudi muzej v tem pogledu še precej siromašen; kar je bilo pa dosedaj celotnih razstav etnoloških, je prav ta misijonska največja in za naše razmere najpopolnejša. Prav sedaj je prilika, da se naše ljudstvo tudi za to panogo kulturnega udejstvovanja v Sloveniji zanima in da si ogleda, kar Slovenija pač premore. To so začetki in če se bo v tej smeri nadaljevalo in če bo zanimanje za to pokazal tudi narod, je pričakovati le napredka.

Cirilovi bratje v Trziču

Trzič, 1. septembra.

Cirilovi bratje so imeli v nedeljo lep dan. Krasno popoldansko sonce je privabilo stotine ljudstva na njihov sportni prostor za »Virje«. da prisostvuje javnim tekmam, ki jih je priredil njihov sportni odtok iz raznih panog lahke atletike. Hvala, pa tudi nevaležni gledalci — mislim one, ki so od desle stali pa nič plačali — so z zanimanjem sledili posameznim točkam programa, četudi je bil tu pa tam dolgočasen. Vse je pa zanimalo skok s palico. Z vmesnimi in sklepnimi točkami so pa fantje v vsem zadostili gledalcem. O uspehu ne bom poročal (»Slovenski list«); le to naj omenim, da fantom ni šlo za rekorde; saj so večinoma šele začetniki. Kot delavci in obrtniki goje sport ob večerih radi zdravja in razvedrila. Vse to je razložil in poudaril v svojem nagovoru društveni starešina, g. kaplan Viktor Zakrajšek, ki je tudi razložil, da Cirilovi bratje niso sportna organizacija, kot to mnogi mislijo, ampak versko-kulturna, ki daje fantom izobrazbo na podlagi verskih načel. Da deluje poleti v prvi vrsti sportni odtok, je iz razmer, kot so v Trziču, razumljivo.

Po razdelitvi krasnih daril, ki jih je podelilo društvo posameznim zmagovalcem, se je razvila ljudska veselica, ki je končala v splošno zadovoljnost vseh ob 10 zvečer.

Pes rešil gospodarja življenje

Trbovlje, 1. sept.

Prav zanimiv slučaj pasje zvestobe svojemu gospodarju se je dan zgodil posestniku Alojziju Cestniku v Knezdolu. Ta ima precej obširno posestvo, zato mu pa tudi večkrat, posebno ob polnem času, primanjkuje delovnih moči. Primoran je bil rati tega, ker so bili vsi drugi zaposleni pri drugem delu, napreči konje in hiteli na travnik po otavo, ker se je pripravljalo k dežju. Voz je bil kmalu naložen. Požene in je tudi sam opiral, kjer je bilo treba. Na nekem mestu pa mož vozu ni bil kos. Voz se je prevrnil na gospodarja, da je samo nekoliko glave gledalo izpod voza.

Bal se je, da bi konji potegnili. Z zadnjimi močmi je zaklical na pomoč in potem omedlel. Njegov pes se je pa pri tem zagnal pred konje, na nje lajal in jih ni pustil potegniti. Zato so zbegani konji obrnili na stran, pri tem se je voz še enkrat preobrnil in gospodar je tako bil prost. Na pomoč došli sosed Bizjak Gašpar se je tudi moral psu umakniti, tako se je pes zagnal za konje. Sosed je imel opravka samo še z nezvestim gospodarjem, ki se je pa tudi kmalu opomogel. Da ne more danes Cestnik svojega psa dovolj prehovati, se razume, ker, akoravno je bila pomoč hitro na mestu, bi se bil gospodar lahko pod vozem zadušil.

Kuhinjsko posodo

afuminiasto, emailirano, modro, sivo, rujav, prvo-vrstnih znamk, ima v največji izbiri vedno na za-logi trvdka z železnico

STANKO FLORJANČIČ

Ljubljana Sv. Petra cesta 35

Slovenski fantje na taborih

Veličastna tabora pri Novi Štiti in v Slovenskih goricah

Pri Novi Štiti 1000 fantov

Ljubljana, 1. septembra.

Tiho, brez posebnih oznanil, skoraj da brez večje propagande pripravila katoliška akcija zadnji čas zborovanja po deželi. V spominu sta še mogočna fantovska tabora na Brezjah in pri sv. Joštu nad Kranjem, včeraj pa je katoliška akcija pripravila uspešno zborovanje in fantovski tabor pri Novi Štiti na Dolenskem, v ribniški dolini. Z v soboto popoldne je prišel v Ribniško škof dr. G. Rožman, kjer ga je na kolodvoru sprejel gosp. dekan Skubic z dekanjsko duhovščino, navzroč pa so bili tudi ribniški župan Novak, p. Ambrož, prof. Trdan, pa mnogo drugih ljudi iz Ribnice in bližnjih vasi. Po blagoslovu, ki ga je Prezbiterij dal množici, se je gospod škof dr. G. Rožman odpeljal z vozom proti Novi Štiti. Po vaseh so visokega gosta, ki se je kot novi ljubljanski škof prvi vozil po teh krajih, poudarjali viki mlaji in okrašeni slavoloki, pred vasmi pa so ga pričakovali množice vernikov. Zlasti lep je bil sprejem škofova v Sušju, kjer so fantje na vasi postavili 80 metrov visok mlaj; tu ga je v imenu občine pozdravil župan Ambrož.

Pri Novi Štiti je prevrženega pričakovala domača godba na pihala, pozdravil ga je tudi predsednik domačega prosvetnega društva ter v imenu žena in deklet po ena žena in eno dekle. Zvečer je godba napravila škofu lepo podkuko, potem pa so fantje na grlico ob cerkvi zaigrali velik kros, h katerem je prišel pogledati tudi škof sam. Ob kresu je pridno igrala še omenjena domača godba. Hkrati so tudi po drugih grilih v dolini zažareli kresovi, od Nove Štite si jih lahko naštel 35. Bil je to res lep prizor, ko so bila vsa srca fantov na vseh neštevitih grilih po vsej ribniški dolini ob rdečih plamenih zbrana v duhu s svojim Pastirjem na gori...

Lep dan je potem nastopil v nedeljo. Sonce je toplo božalo grčevje, kjer so se belile in mečkale v solncu ljubke cerkvice sv. Ane, sv. Marka, sv. Križa, sv. Gregor... pa vrsta drugih, po dolini so po rosnih stezah skozi polja in po potih in belih cestah hiteli veseli romarji, mladi fantje, ki so se že v zgodnjih jutranjih urah dvignili na pot k svoji nebeški Kraljici Mariji k Novi Štiti. Vse ceste so oživele v dolini. Fantje so se vozili v trumah, največ z bicikli, pa na okrašenih vozovih, mnogo pa jih je prišlo kar peš po gozdnih stezah in čez hribe. Dobrepolje so se pripeljali tudi s tovrstnim avtomobilom, celo iz Ljubljane je pripeljal gospod Stadler mračno romarjev v svojem avtobusu.

Ob devetih popoldne je škof Rožman fantom pridgal, potem pa daroval sveto mašo. Polna cerkev je bila fantov in mož, še notri niso mogli vsi, na trati so stali in v hodniku pred cerkvijo. Po sveti maši se je pred cerkvijo začelo zborovanje. Zbralo se je nad 1000 fantov, mnogo mož, pa tudi dekleta in žene so prišle. Vse zbrane je najprej pozdravil dekan Skubic iz Ribnice, nato pa sta govorila g. dr. Basaj in g. Tersglav iz Ljubljane. Zlasti slednji je vžgal s svojimi krepkimi, navdušenimi besedami, da je zavalovalo po zeleni trati in pod košatimi, 300 let starimi lipami od navdušenih klicov in ploskanja. Ob vsakem

stavku skoraj je bil govornik prekinjen od fantov, ki so verno sledili mislim in globokim besedam, vzeli prav vsem iz srca. (Govor g. Tersglava prinašamo po glavnih mislih na uvodnem mestu. Op. ured.)

Lepo je bilo na gori. Majale so se tristoletna lipo, solnce je grelo ravan in polje, zbor fantov je navdušeno pel Marijine pesmi in na koncu himno »Povsod Bog, srca vseh so se znova ohrabrila, okreplila, navdušila in ne bo jih spet zamajal vsak vetrič.

Bolj podrobno je o zborovanju poročal »Slovenski list«.

Veličasten tabor v Slovenskih goricah

Maribor, 1. septembra.

Malodane iz vseh krajev valovitih in divnih Slovenskih goric so se zbrali včeraj v imponujočem številu pri staroslavni božjepotni cerkvi Svetih Treh kraljev vrli slovenjgoriški fantje in mošje: od Sv. Benedikta in Sv. Jurija, Sv. Trojice, Sv. Antona, Sv. Andraža, Sv. Ane, Sv. Ruperta in Sv. Leona, pa ob pol 10 v sprejedu prišli ter pevajoč nabožne pesmi šli od Sv. Benedikta pod vodstvom občevskega ljubčega in ljubljenske benediktinskega župnika Fr. Gomilke k Sv. Trem kraljem, kjer je najprej imel v veličastni cerkvi slavnostno pro-poved bogoslovni profesor dr. Jeraj iz Maribora, vnamenajot v vrvišeni besedi slovenjgoriške fante za vzgledno in pošlono krščansko življenje. Nato je sledila peto sv. maša, ki jo je daroval ob asistenci trojkeške gvardijana p. Ernesta Jenka in benediktinskega kaplana A. Ravša župnik Franc Sal. Gomilek. Po službi božji se je vršilo pred cerkveno zborovanje fantov. Uvodoma je zasviral benediktinski tamburški zbor, nato pa je otvoril zbor s priščeno poudno besedo in dobročlilno župnik Gomilek, ki je predlagal za predsednika zborovanja Mirka Geratiča iz Negove, za podpredsednika pa Martina Voglarja od Sv. Ruperta. Slavnostni govor je imel urednik dr. Vatoec, ki je nazival v svojih izjavah velike naloge in dolžnosti, ki čakajo fante na torišču katoliške akcije, krščanske prosvete ter zadržno gospodarskega gibanja. Sledilo so govori fantov. Martin Voglar od Sv. Ruperta je naglašal ljubezen do kmetskega stanu in rodne grude; Mirko Geratič iz Negove je govoril o potrebi kmetijsko-strokovne izobrazbe; Lojze Buznik od Sv. Benedikta je pozival fante, da se zbirajo v Marijskih kongregacijah; Vincenc Dvoršak od Sv. Trojice pa je spregovoril o značajnosti in drugih fantovskih vrlinah. Prof. dr. Jeraj je nato pozdravil fante v imenu Prosvetne zveze, župnik Gomilek pa je v zaključni besedi navduševal zborovalce za ljubezen do slovenskega ljudstva ter veliko in močno Jugoslavijo, ki naj pod modrim vodstvom N. Vel. kralja Aleksandra raste in napreduje.

Nedeljski zbor slovenjgoriških fantov je bil mogočna manifestacija za vse dobro, plemenito in pošlono, kar tli globoko v fantovskih dušah in srcih; svedočil je o velikem idealizmu slovenjgoriških fantov, ob katere zaman pljuskaio valovi nasledobnega materializma.

Zobotehnikih za stanovske pravice

Ljubljana, 1. septembra.

V nedeljo ob 9 popoldne se je vršilo v dvorani OUZD koncesioniranih in nekoncesioniranih zobotehnikov v dravski banovini. Zbralo se je okrog 120 zobotehnikov.

Delegata g. Fleischer in Montilja sta referirala o osnutku novega zakona o zobotehnikih, ki ne bi popolnoma ustrezal zahtevam zobotehnikov in je bil izdelan brez odobrenja legitimnih predstavnikov zobotehnikov vse države. Referenta sta za svoja izvajanja žela veliko odobravanje.

Nato se je razvila živahna, več ur trajajoča debata. Po debati so zobotehnikih soglasno sprejeli le-to

resolucijo:

»Zborovalci ugotavljajo, da sta predstavnik zobotehnikov, in to samo iz savske banovine, s tem, da sta s svojima podpisoma odobrila načrt zakonov zobozdravniških in zobotehnikih, sprejet dne 27. julija t. l. na anketu v ministrstvu socialne politike in narodnega zdravja, postopala dejansko proti tradiciji stalnih načel, nalog in svrhe organizacije. Radi tega jima zborovalci odrekajo legitimacijo, da sta takrat govorila in da vobče govorila v imenu ogromne večine samostojnih in nesamostojnih zobotehnikov kraljevine Jugoslavije in odreka njunemu činu vsak pravni in moralni pomen. Ugotavljajo, da so zborovalci tudi ugotavljajo, da so se zobotehnikih od postanka te države dosledno in složno trudili, da se njihov položaj zakonski uredi po naslednjih načelih:

Zobotehnikih, ki so si že pred novim zakonom pridobili pravico (bilo kot obrt ali koncesijo) baviti se samostojno z zobotehniko, obdrže to pravico še nadalje in dobivajo po uspešno opravljenem zobotehničnem izpitu tisti delokrog, ki je potreben za izdelavo umetnega zobovja.

Državna oblast lahko stori, da se ta delokrog odvise od polaganja izpita ali pa one, ki imajo že večletno prakso, oprosti izpita. Vsi ostali zobotehnikih, ki se takrat, ko stopi zakon v veljavo, bavijo z zobotehniko deset let, vstevši učno dobo, dosežejo isto pravico po tej dobi, a po uspešno položenem izpitu.

O teh prehodnih določilih, ki so osnovana na principu izumiranja zobotehničnega stanu, glede na izvrševanje samostojne zobotehniške prakse, naj bi zobotehnikih prenehala kot samostojna, oz. svobodna obrt ter naj bi pravica izvrševanja umetnih zob prešla izključno na zobozdravnike.

Socialna pravica ne more dopustiti, da bi bila z zakonskim načrtom, kakršnega sta odobrila navedena predstavnik zobotehnikov dne 27. julija t. l. popolnoma uničena eksistenca 80% vseh zobotehnikov in njihovih družin. Tista socialna pravica, ki vedno računa z obstoječim stanjem, ne more dopustiti, da bi nad 1000 poštenih in lojalnih državljanov in njihovih družin, ostalo brez vsake eksistenčne možnosti.

Zborovalci poudarjajo, da je po teh načelih bil sprejet zakon o zobozdravništvu in zobotehnikih v prijateljski češkoslovaški republiki.

Edina pravična in možna alternativa izven gornjih načel bi bila v popolni ločitvi zobozdravništva od zobotehniko, po kateri se ne bi smeli zobozdravnikih samostojno baviti z zobotehniko.

Zborovalci naročajo odboru vseh banskih organizacij, da ukrenejo vse zakonite korake proti uskonitvi omenjenega načrta, a posebno proti §§ 17, 18 in 19 ter da zastavijo vse svoje moči, da se položaj zobotehnikov uredi po zgornj navedenih načelih, glede katerih zborovalci ponovno ugotavljajo, da so ta načela ogromne večine zobotehnikov kraljevine Jugoslavije.

Zborovalci so nato z velikim navdušenjem sklenili, da pošljejo vdanostno brozjavko Nj. Vel. kralju, obenem s prošnjo, naj se zaradi novega zakona o zobotehnikih zasljišjo vsi predstavniki zobotehnikov iz vse države. Kot podloga za pravično rešitev zobotehniškega vprašanja naj se vzame češkoslovaški zakon. Nato je zborovanje sklenilo, da se odpoljšje pozdravne brozjavke predsedniku vlade generalu Živkoviču, ministru za socialno politiko in narodno zdravje, ministru za trgovino in industrijo in banu dravske banovine inž. Sarnecu. Zborovanje se je zaključilo ob pol 2 popoldne.

Smrt pod kolesi lokomotive

Slovenska Bistrica, 1. novembra.

Davi dne 1. septembra v mraku je šel Ivan Pirnat, delavec iz Videža pri Slovenski Bistrici v Poličane na delo. Pri cestnem prevozu v bližini kilometrskega kamna, na katerem je označen kilometer 302, je opazil v mraku med obema tirma kolo, ki ga je pobral in odpeljal, misleč, da je padlo iz služb. Voza ter se je pri tem tudi odlomila eno pedalo. Ko se je pa zdnilo, so našli med progo tudi strašno razmesarjeno truplo, ki je bilo od leve rame preko prs k desnemu kolku popolnoma prerezano z obliko vred.

Na kraj nesreče je prišla takoj sodna komisija iz Slovenske Bistrice. Iz listin, ki so jih našli pri truplu, je komisija ugotovila identiteto ponesrečenca, ki je železniški delavec Simon Smodej, rojen 10. oktobra 1901 na Vrhljeh. Kakor so ugotovili, je bil Smodej z 12 delavci na izletu v Eo-gaški Slatini. Ponoči so se vračali s kolesi. Pri prehodu ceste pa je Smodej hotel najbrže po bližnji preki tračnic, kjer ga je dohitel vlak iz Maribora. Kolesa so mu odrezala tudi roke in pri padcu si je razbil lobanjo. Na telesu ima več težkih poškodb. Smrt je nastopila kmalu. Nesreča se je zgodila pred četrto uro zjutraj.

Gramofonisti

ne kupite preje gramofona ali plošč, dokler niste videli moje zaloge svetovne znamke — najmodernejši klagerji

Katalog brezplačno na razpolago

Iv. Bonač, Ljubljana, Selenburgova 5

— oddelek za gramofone

Kaj pravile?

Nekaj prav znanega in notoričnega je, da splošna izobrazba slovenske mladine pada. Res je, da se med našimi mladimi ljudmi še vedno dobe takti, ki se prav resno izobražujejo, ogromna večina pa ne kaže dosti zanimanja za knjige. Ta splošna apatija in neambicioznost mladine pomenja za ves narod veliko nevarnost. Ne maram raziskovati, kje so njeni vzroki, vendar pa mislim, da je treba mladini enkrat dopovedati, da je izobrazba v njenem lastnem interesu.

S kakšnim veseljem so se mladi ljudje včasih učili na primer tujih jezikov. In danes? Saj vedno akademiki, ki prihajajo z naših srednjih šol, ne zna niti nemščine, ki je bila v tujini sploh vsaj toliko francoščine, da lahko berejo francoske knjige ali časnike. Za druge jezike, za angleščino, za italijanščino, ruščino, češčino, poljščino in druge, pa ne kaže naša mladina skoro nobenega zanimanja in se jih le malokdo uči.

Zaradi tega nam grozi nevarnost, da kmalu ne bomo mogli konkurirati drugim narodom, ki nas bodo prehiteli. Le poglejmo, na kako visoki stopnji je na primer češka inteligenca: vsak inteligentnih Čeh govori gladko dva, tri in še več svetovnih jezikov. S kakšno pridno vemo se uče Nemci sedaj po vojni francoščine, angleščine in slovenskih jezikov. Zato pa se Čeh ali Nemec uveljavljajo povsod, kamor pride. Mi, Slovenci pa se bomo morali kmalu boriti za službe in za zaslužek celo na domačih tleh, medtem, ko na borbo v tujini sploh misliti ne bomo mogli. In v svetlo bo še vedno dovolj možnosti, ki si tudi naš človek počne zaslužek. Ali ne bo žalostno, da bomo imeli slovenske zdravnike, inženirje, veletrgovce itd., ki niti enega svetovnega jezika ne bodo znali.

Nujno potrebno je, da se slovenska mladina zbuja iz svoje apatije in se prične sama sebe izobraževati. Zlasti, da se prične z vno učiti tujih jezikov, ki ji bodo neobhodno potrebni in ki ji bodo vedno koristni!

POSOLICA na posestva preskrbi; ameriške zadeve ureja; dolgove vterja; srečke dr. papirjev pregleduje, posreduje prodajo; DR. IVAN ČERNE, gospodarstva pisarna; Ljubljana, Miklošičeva 6. Cene zmele!

Koledar

Torek, 2. septembra: Jodek, škof; Maksima, mučenica.

Osebnosti

= Sprejem v nižjo vojno akademijo. Na temelju čl. 40 Uredbe o vojni akademiji in na predlog upravnika vojne akademije se sprejmejo letos med drugimi naslednji kandidati v nižjo vojno akademijo: Vladislav Hiršl, Viktor Perok, Slobodan Sekulić, Rudolf Bram, Dragotin Valter, Dragotin Sopčič, Aleksander Sesto, Branko Begar, Franjo Veber, Mirko Matkovič, Marko Sladič, Vilim Košuta, Mirko Počuča, Ljubomir Serčer, Karlo Canič, Josip Pest, Emil Kranjc, Božidar Teodor Barle, Milan Hubman, Miroslav Luter, Božidar Kalman, Leopold Tomic, Alojzij Ludvig, Rudolf Rako, Borivoj Lah, Boris Novak, Ratko Vlakji, Egon Kolman, Franjo Lukeš, Josip Naglič, Martin Boc, Ratko Božič, Josip Sorič, Jurij Kovarčič, Slavoljub Putnik, Slobodan Bulbuk, Andrej Delfin, Bogdan Spindler in Josip Galijan.

Šolske vesti

△ Na deški in dekliški meščanski šoli v Trčiču bo začelna sv. maša v četrtek 4. t. m., v petek 5. t. m. pa bo redni pouk, in ne kakor je bilo prvotno razglašeno, da se prične redni pouk 9. septembra.

△ Ljutomer. Na naši glasbeni šoli se vrši vpisovanje na Male maše dne, t. j. 8. t. m. v glasbeni sobi od 8 do 12 dopoldne. Poučevalo se bo v t. k. šolskem letu: klavir, gosli, čelo, klarinet, flauta, mladinsko petje in teorija.

△ Glasbena matica, podružnica Novo mesto, prične na svoji šoli redni pouk v četrtek 4. t. m. Vpisovanje bo v šolski sobi Sokolskega doma v torek 2. in sredo 3. t. m., vsakokrat od 14 do 16. Poučevalo se bo: klavir, violina, ev. kako drugo glasbilo, mladinsko petje s splošno teorijo kot pripravljalni tečaj za dečke in deklice od 6. do 14. leta in dijaški orkester. Mesečna ukovina 70 Din, priprav. tečaj 30 Din, mladinsko petje za redne učence 10 Din. Vpisnina 10 Din, letna članarina 20 Din.

△ Umetniška šola »Probuda« v Ljubljani. Deseto šolsko leto 1930-31 se prične 15. t. m. Vpisovanje v posamezne oddelke in tečaje se vrši 10. 11. in 12. t. m. v sobi št. 6, pritrilje desno, od 18 do 20 na Tehniški srednji šoli, dohod iz Gorupove ulice št. 10 čez dvorišče. Pouk na tej šoli je večeren od 18. do 20. Sprejemajo se v to šolo vsi, ki se zanimajo za umetnost in domačo umetno obrt, ne glede na predizobrazbo in poklic. Šola nudi začetnikom kakor tudi že šolanim strokovno nadzorovano ter jih pripravlja za nadaljnje šolanje. Da proslavlja umetniška šola »Probuda« s tem šolskim letom svojo prvo desetletnico, je dokaz, da je znala z marljivim delom in z lastno iniciativno obdržati pri življenju to edino in prvo privatno umetniško šolo. Število vsakoletnih vpisanih učencev pa dokazuje potrebo te šole in neomejeno zaupanje javnosti. — Letošnji program je sledeč: a) Oddelek za figurino risanje. b) Oddelek za dekorativno risanje in narodno ornametiko. c) Javna risarska šola, pouk ob nedeljah od 9 do 12 tudi za obrtnike. d) Slikanje po naravi. e) Grafika. f) Fotografija. g) Mala plastika. h) Kiparstvo. i) Slikanje na tkanino. j) Opisna geometrija in perspektiva. k) Usnjerez. — Na razglasni deski umetniške šole »Probuda« v Ljubljani, v vestibulu Tehniške srednje šole, so razvidne podrobnosti. Nadaljnje informacije o šoli daje vodja šole profesor Sever Anton.

ZNATNO

ZNIŽANE CENE

Za onega, ki se mu muči na delo

OVOMALTINE

Plemenita hrana oplemenjuje tudi organizem. Kdor to uvaža, bo jemal najmanj enkrat na dan zjutraj ali zvečer Ovomaltine in ga dajal tudi otrokom med drugih manj vrednih zajutrekov. — Velika škatlja Din 56.—, srednja Din 32.—, mala Din 16.—.

Noči grobovi

† Nagla smrt. Na Ježici je v nedeljo ponoči umrla Roza Ahlin, hči gostilničarja na Tavčarjevem dvoru. Zadel jo je najbrž mrvoud. Zvečer opolnoči je še ribala sobo in pospravljala, zjutraj pa so jo našli mrtvo poleg postelje. V Bogu počival!

† V Hrastniku je umrla v nedeljo, dne 31. avgusta v visoki starosti 80 let ga. Alojzija Drnovšek, mati primarja v mariborski spl. bolnišnici dr. Janka Drnovška. Pokojnica je bila plemenita žena ter je radi svoje ljubeznivosti in dobrotljivosti uživala vsesplošno spoštovanje. Pogreb blage pokojnice bo v sredo, dne 3. t. m. ob 9 iz hiše žalosti. Vsi, ki so jo poznali, jo bodo ohranili v hvaležnem in trdnem spominu.

† V Zagrebu na kliniki je 1. septembra umrl Dragotin Cvitkovič, major v pokoju, ki je bil do poslednjega zvest narodnik »Slovenca«. Naj počiva v miru!

N. p. v. m.!

Mala kronika

★ Občni zbor Vzajemnosti, društva duhovnikov ljubljanske škofije, bo v sredo 3. t. m. pop. ob pol 3 v posvetovalnici Jugoslovanske tiskarne. Dnevni red: 1. Poročilo predsednika. 2. Poročilo blaginjskega. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Odobritev letnega računa. 5. Volitev odbora. 6. Volitev nadzorstva. 7. Slučajnosti. Ako bi bil občni zbor ob določeni uri vsled nezadostnega števila prisotnih članov nesklepčen, se z ozirom na § 8 društvenih pravil vrši pok po ure pozneje drugi občni zbor, ki more veljavno sklepati ob vsakem številu navzočih članov. — Odbor.

★ Delavski tabor pri Dravogradu. V nedeljo, dne 7. septembra se vrši velik delavski tabor za delavstvo prevajalskega, slovenjegraškega in marenberškega okraja pri Sv. Križu pri Dravogradu. Ob 9 sv. maša, nato tabor, na katerem govorita tov. prof. Ivan Prijatelj in Joško Rozman. Delavstvo! Udeležite se tabora v čim večjem številu, da manifestiramo za idejo kršč. socializma.

★ Naslov izseljeniškega duhovnika. Naš izseljeniški duhovnik g. Drago Oberžan nam sporoča, da je spremenil svoje redno bivališče in se preselil iz Eysdena v Belgiji v Heerlen v Holandiji, Gasthuisstraat 3, kamor naj se pošiljajo pisma. G. Oberžan bo iz Heerlena oskrboval naše izseljence v obeh državah.

★ Smrt pod avtomobilom. V soboto zvečer se je peljal znani trgovec in posestnik g. Milan Končina iz Stične s svojim avtomobilom sam s trgovskega opravka v Velikih Lesah pri Krki domov v Stično. Okrog pol 23. pa so prebivalci iz Gorenje vasi in fantje iz okoliških vasi, ki so prihajali iz Muliave, čuli nepretrgano signaliziranje avtomobilске hupe. Ker hupa ni poenolajna, so šli pogledat, če se je morda pripetila kakšna nesreča. Približno 1 km pred Gorenjo vasio so našli tik ob cesti v detelji prevrnljen avtomobil s prižganimi lučmi, čigar hupa je še vedno tulila. Vzdignili so voz in pognili izpod njega nezvestnega Milana Končina. Hitro so obvestili zdravnika, medtem pa poskušali z umetnim dihanjem obuditi ponesrečenca. Kmalu je dospel tudi zdravnik in nadaljeval z umetnim dihanjem. Vendar se mu ni posrečilo obuditi ponesrečenca, narkoz ga prepeljali na dom in položili na mrtvaški odel. Kako se je zgodila nesreča, ni znano. Mogoče je radi prahu zavozil na rob ceste, kjer se mu je avto prevrnil. Končina je padel pod voz, volan z gumbom za signal ga je pa pritisnil za grlo in tlačil ob tla. Tako se je Končina najbrže zadušil. Sicer je pa verjetno, da je pri padcu dobil še notranje poškodbe, ki so povzročile, da je nastopila smrt. Rajni Končina je bil ugleden trgovec. Bil je več let vdovec ter zapušta še nedoletnega sinčka, kate-rega je zelo ljubil. N. p. v. m.!

Dr. Drago Švajger

SPECIALIST ZA BOLEZNI UŠES, NOSA IN GRCLA
Beethovnova ulica št. 2. Telefon št. 32-19.

zopet redno ordinira

od 10 do 12 dopoldne in od 3 do 5 popoldne.

★ Lažen dementi. Prof. dr. Josip Mencej iz Novega mesta nam piše, da je bila naša vest o njegovi poroki z gospodino Bukovčevno točna, pač pa je bil lažen dementi, ki smo ga tudi objavili. Poslal ga nam je neznan zloben mistifikator.

★ Tiskarski škrat. V petek se je vtihotapil in iz rajnega Piškota iz Kleč je napravil Čiškolca. Ista napaka je bila tudi v nedeljskem »Slovencu« v oglasnem delu, kjer je bila natisnjena zahvala sorodnikov in rodbine pokojnega Piškota, kakor se pravilno glasi. Upamo, da so domačini na Ježici in v Klečah kljub temu pravilno razumeli označbo, sorodnike pa lepo prosimo, naj nam oprostijo!

★ Obraz v plamenu. Iz Murske Sobotice: Kuharja Aleksandra v Puconjih je zadela huda nesreča. Opravljal je neko delo, pri katerem je rabil bencinsko svetiljko. Med delom mu je svetiljka v roki eksplodirala. Bencin mu je brizgnil v obraz in se je razlil po roki in obleki. V trenutku so bili obraz, roka in obleka v plamenu. K sreči je mladenič imel toliko prisotnosti duha, da je gorečo obleko takoj strgal s sebe in je tudi plamen na obrazu in roki zadušil. Vkljub temu pa je dobil po obrazu, ušesih in roki močne opekline in mine precej časa, preden bo zdrav.

★ 30 slovenskih narodnih napitnih in zdravic. Za mešani zbor harmoniziral Ant. Grum. Cena 30 Din. Založila Jugoslovanska knjigarna. — Slovenci radi pojemo. Zlasti pri kozarcu vina, pa naj bo to na novi maši ali na obeti ali na izletu ali kjerkoli. Zal, da velikokrat ne znamo lepo zapeti. Tja zbirka nam nudi menda vse zdravice, ki jih pojejo pri nas. Vsak pevski zbor se jih z lahkoto nauči. Prevodje in pevci, sežite po njih in dajte Slovincem lepih veselih pesmi. Te bodo smrt za divje oštarjsko križanje in surovost.

★ V Službenem listu kraljevske banove uprave uravske banovine št. 22 od 30. avgusta t. l. je objavljen »Zakon o univerzah«, dalje »Zakon o izpremembi in dopolnitvi zakona o notranji upravi« in »Zakon o izpremembi in dopolnitvi uvozne tarife k predlogu zakona o obci carinski tarifi«.

★ Vreme v državi. Po vsej državi vlada pretežno jasno vreme. V Ljubljani je kazal barometer 766.1 mm, termometer 11.3°C do 26.2°C, mirno, jasno. V Mariboru je kazal barometer 764.4 mm, termometer 12°C do 22.4°C, zahoden veter, jasno. V Zagrebu je kazal barometer 765.4 mm, termometer 13°C do 25°C, južnozahoden veter, jasno. V Beogradu je kazal barometer 764.7 mm, termometer 13°C do 28°C, zahoden veter, jasno — in 0.3 mm dežja. V Sarajevu je kazal barometer 766.2 mm, termometer 7°C do 27°C, vzhodno-južnozahoden veter, jasno. V Skoplju je kazal barometer 765.1 mm, termometer 10°C do 24°C, severnozahoden veter, malo oblačno. V Splitu je

kazal barometer 764 mm, termometer 19°C do 30°C, severnozahoden veter, jasno. Na Rabu je kazal barometer 764.1 mm, termometer najmanj 17°C, mirno, jasno. Na Visu je kazal barometer 763.3 mm, termometer 18°C, severen veter, jasno.

★ Za časa velesjema se toči pri Majarončku pristni Jeruzalemec po nižnji ceni.

★ »Ford« investira 30 milijonov dolarjev za razširjenje svojih tovarn kakor tudi zboljšanje in modernizacijo opreme istih. Dela v proračunanem znesku 24½ milijona dolarjev so že v teku. V načrtu je več novih tovarn v Ameriki in zboljšanje istih. Nameravajo se tudi izdatnejša popravila in adaptacije pri tovarniških podjetjih v inozemstvu. Nove tovarne se zgrade za proračunani znesek 18 milijonov dolarjev v Edgewater, N. Y.; Richmond, Calif.; Seattle, Wash., in še tri druge, katerih sedeži se drže tajno. Do 3 milj. dolarjev bo veljal 2 milj. dolgi vodni tunel s kapaciteto 1 milj. galonov vode na dan. Blizu milijona bodo investirali za povečanje elektrarne v Dearbornu, 1 mi-

ljon za zboljšanje Fordove gumi-ivornice v Boa Vista v Braziliji, nadaljnih 5 milijonov pa za Edisonov tehnološki inštitut in druga Fordova podjetja, ki niso v direktni zvezi s tovarnami vozil in letal.

★ 7. septembra pridite na veliki mladinski tabor na Rodne pri Rogški Slatini.

★ Pri težkočah v želodcu, gorečici, zmanjšani slasti do jedi, zaprtju črevesa, pritisku na jetra, tesnobi, pojavih, tresenju udov, zaspanosti, povzroči časa naravne »Franz-Josel« grenčice točno poživljenje v zaostali prebavi. Zdravniška poročila iz tropskih dežel hvalijo »Franz-Josel«-vodo kot važno pomožno sredstvo proti grizi in obolenju želodca, ki nastopata v družbi mrzlice. Franz-Josel-grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah, in specerijskih trgovinah.

AUTOINTERESENTOM IN POŽARNIM BRAMBAM naznanjamo prevzem generalnega zastopstva

„RENAULT“

avtomobilov, njih rezervnih delov, motornih brizgaln itd.

»SIKOR«, družba z o. z., Ljubljana, Cesta na Rožnik 19.

Ljubljana

Tramvaj se gradi

Tramvaj grade. Pa prav zares! Včeraj popoldne so začeli kopati na Gosposvetski cesti, nasproti velesjemskega vhoda. Dopoldne so najprej sprejemali delavce za gradnjo proge ter se je tam na cesti razvila pravcata borza za delo. Izmed mnogih, ki so prišli in čakali na obljubljeno delo, so jih zbrali jedva 15 ter jim izročili lepe nove krampe in lopate, s katerimi so ob eni popoldne zastavili to znamenito delo, ki naj naše ljube Šiškarje približa središču mesta. Vsi drugi delavci, cela množica, pa so odšli z upanjem, da bodo imeli boljšo srečo v prihodnjih dneh, ko bodo za graditev tramvajске proge v Šiško najemali še novih delavcev, do 150 vseh.

Hkratu pridno vozijo na Gosposvetsko cesto tračnice za tramvaj, ki so jih razložili od Figovca pa vzdolž ceste vse do srede Šiške. Delavci trdnice Dukić pa s tovarnim avtomobilom dovažajo s kladiva kamenje, ki prihaja z Verda, kjer ga nakladajo s kamnom, služil pa bo za podlago tramvajске proge. Ljubljanci in Šiškarji zelo z zanimanjem motre vsa ta dela na Gosposvetski cesti; delavci imajo ves dan množico gledalcev, ki ugibajo in predvarjajo, kako bo s tramvajem in kdaj bo že tisti veseli dan, ko se bodo prvič peljali v Šiško. Pomilovanja vredni pa so delavci, ki bi radi delali in zaslužili, pa jih zaenkrat še ne sprejmejo; stoje ob cesti v gruclah in čakajo, pa gledajo molče...

△ Misijonski film. Danes zvečer ob osmih otvori veličasten misijonski film v beli dvorani hotela Rnion uvod k mednarodnemu misijonskemu kongresu, ki se prične prihodnjo soboto. Ker bo filmsko predavanje brezdvomno posetila mnogobrojna publika, se je Prosvečna zveza odločila, da igra film še jutri v sredo, in četrtek in petek ob isti uri in v istem lokalu. Vstopnice po Din 5, 3 in 2 se dobe v Prosvetni zvezi, Miklošičeva c. 5.

△ Senzacionalna aretacija Ljubljancina na Bledu. Oostje na Bledu so že večkrat opazili, da hodi v kopalnice kabine neznan tat in izmika de-narnice. V nedeljo pa so tega tatu le zasacili v osebi znanega Ljubljancina F. M. Orožniki so ugotovili, da je M. kradel na Bledu že vso sezono, pa tudi lansko in predlansko sezono je sistematično kradel. Čeprav je bil M. v lepi službi in je v naši javnosti užival znaten ugled, ga to ni oviralo pri tatvinah. Kradel pa ni iz potrebe ali zaradi zapravljivosti, temveč iz lakomnosti. Pri njem so našli namreč hranilno knjižico, glasečo se na 50.000 Din prihrankov. M. je že izročen sodišču.

△ Umrl je Brinšek Bojan, učenec 2. razreda II. deške osn. šole na Grabnu in sin višjega sekretarja ministrstva. Pogreb bo v torek ob 4 popoldne iz Leoniške. K pogrebu se uljudno vabijo njegovi součenci.

△ Umrl so v Ljubljani v času od 23. do 31. avgusta: Peter Zdešar, sin posestnika, 38 let, Vidovdanska c. 9; Janez Fajdiga, trgovski sotrudnik, 41 let, Napoleonov trg; Marija Koleša, dninica, 54 let, Vidovdanska c. 9. — V bolnišnici so v istem času umrli: Dušan Zornik, sin narednika vodnika, 6 let, Ambrožev trg 3; Ivan Zibert, čevljarjski vajenec, 18 let, Loke pri Trbovljah; Marjarija Hribar, rejenka, 6 let, Domžale 5; Alojzij Sinjur, užitar, 67 let, Vrh pri Litiji; Ana Sotler, žena delavca, 30 let, Vevče; Dušan Veber, sin univ. prof., 9 let, Peričeva ul. 28; Helena Kadunc, vdova oficianta, 52 let, Tržaška c. 2; Marija Mihelič, vdova železničarja, 69 let, Štepanja vas 31; Anton Šostarič, delavec, 64 let, Ravnice pri Cabru; Vinko Jerelina, kočar, 24 let, Prevoje; Josip Kovarčič, sin posestnika 19 let, Bločice pri Ložu; Peter Stanovnik, sin posestnika, 4 leta, Govejk pri Medvodah; Jožefa Lamovšek, dninica, 40 let, Svinjsko pri St. Rupertu; Marica Sovinec, hči krojača, 2 leti, Zmince; Maks Galetti, delavec, 57 let, Bizovik 14.

△ Zakaj tako? Mestna občina je lepo zavnala in uredila Pražskovo ulico. Hodnik je razširjen, asfaltiran, zaenkrat le na desni strani v smeri proti Dunajski cesti, na drugi strani je tudi uravnan, pa s peskom posut. Ampak tisti zid, ki stoji ob tem hodniku kot podra razvalina! Staro hišo so podrli in prav je tako, toda lice te lepe, zdaj lepo urejene ceste bi ne smeli kvariti s takimi podrtijami kot je omenjeni zid. Le nekoliko dobre volje bi bilo treba in samo malo denarja, da bi na ta neokusni zid postavili vsaj skromno streho.

△ Edini park sredi mesta, ki je vsaj deloma uporaben za to, za kar so parki sploh namenjeni po mestih, namreč za prijeten oddih, kratak počitek, za nekoliko minut spremenjene barve in vonja, ki ga daje zelenje in rože za spremembo od pustih, dolgočasnih ulic in hiš, — edini tak park sredi mesta je Kralja Petra trg. Semkaj hodijo že zgodaj v jutro starejši gospodje, ki posedajo pod sencami dreves, ki srkajo topel in zdrav zrak in vonj drevja in rož, — pa ti pride v jutranjih urah tudi ženska z metlo, pa začne z njo sem in tja po potih dvigati prah. Pometanje je to, čiščenje potov, vemo, da je potrebno, zelo potrebno in koristno. Ampak naj se zgodi že pred zoro, ali pa naj se pota pred pometanjem najprej poskropijo. Nikakor pa ne z metlo pospeševati dviganje prahu, ki škodi ne le ljudem, ki so v tem času v parku, ampak tudi drevju samemu in rožam takisto.

△ Tudi karambol... Zgodilo se je sredi mestnih ulic, na križišču ceste z ulico prav za prav. Ni tam sicer toliko prometa kot pred pošto, toda od časa do časa se pa le utrne s te, pa z one strani kakšna postava. In res se je zgodilo tudi, da je istočasno privihral po cesti mlad fant na kolesu, po ulici pa visok, lep, pa tudi mlad lovski pes. Pes v svojo, kolesar v svojo smer. In sta se križala na zelo nevarnem načinu. Kolesar se je zaletel v psa, pes se je povelil v cestni prah, kolesar s kolesom vred nanj. Klopčič se je za hip valjal po tleh, pes je strašansko zavpil, fant je od strahu spustil kolo in divje pogledal, bal se je pasje jeze in maščevanja, — potem pa sta šla spet svojo pot. Pes je stisnil rep med noge, samo enkrat se je še ozrl nazaj k fantu, ki se je znašel in hitel popravljati svoje vozilo: polomil si je bil namreč blatnik pri enem izmed koles ter tudi nekoliko skrivil balanco. Oba »akuptriteljca« pa sta bila od prahu lepo bela kot dveje štrkljavi, ki ju vzamejo iz moke... Druge nesreče ni bilo.

△ Československá Obce v Ljubljani. Zápis do československé dopisovaci školy v Ljubljani koná se ve středu, dne 3. září t. r. od 3.—5. hodiny dopolední ve školní místnosti Lycea (Bleiweisova cesta), kdež přijímá přihlášky nové přidělné učitelky. Konsulát Republiky Československé v Ljubljani doporučuje rodičům, aby svým dětem umožnily návštěvu československé školy, jejíž správa se vynasnaží co nejlhodněji rozdělit učební hodiny.

△ Lihtenturnov zavod v Ljubljani. Pričetek šole. Vpisovanje v osnovno in meščansko šole se danes dne 2. septembra od 8 do 12; šolska sv. maša dne 3. septembra za osnovno šolo, dne 4. septembra za meščansko šolo.

△ Prof. dr. Alfred Šerko ordinira zopet redno od 2—3 pop. Za živčne bolezni. Vegova 2.

△ Lekarne. Nočno službo imajo: Mr. Sušnik, Marjini trg 5 in Mr. Kuralt, Gosposvetska c. 10.

Naše dijaštvo

Dijaški koledar 1930-31 Slovenske dijaške zveze se prične razpošiljati v teh dneh. Ker bo to III. letnik že priljubljenega Dijaškega koledarja in po vsebini in obliki nikakor ne bo zaostajal za prejšnjimi, si ga bo gotovo nabavil vsak naš študent in vsak prijatelj dijaštva. V njem bo našel obraz stremiljane današnje dijaške mladine, obenem pa mu bo zvesti tovariš in pomočnik skozi šolsko leto. Koledarček je posvečen prevzvišenemu vladiki dr. A. B. Jegliču in prinaša njegovo najzadnjo sliko. — Bogat je idejen del, ki obsega glavnice: Naša rana, Naša zemlja, Naša beseda, kamor so prispevali mladi pisci iz naših dijaških vrst. A tudi praktični del je skrbno podan. — Naročila na Slovensko dijaško zvezo, Akademski dom, Miklošičeva 5 — Ljubljana.

Ljubljansko gledališče

Začetek ob 20 zvečer.

Sreda, 3. septembra, drama: NAŠ GOSPOD ŽUP. NIK. Izven. Ljudske cene. — Opera: AIDA. Gostujeja ga. Juraničeva in g. Simenc. Izven. Petek, 5. septembra: Zaprti.

Sobota, 6. septembra. Drama: GLAVNI DOBITEK. Iven. Ljudske cene. — Opera: HASANAGI-NICA. Slavnostna predstava v proslavo rojstnega dne Nj. Vis. prestolonaslednika. Izven. Ljudske cene.

Nedelja, 7. septembra. Opera: Ob 15 SKRIVNOST SV. MAŠE. Izven. — Ob 20 DOLARSKA PRINCESA. Izven. Ljudske cene.

Ponedeljek, 8. septembra. Opera: Ob 20 SKRIVNOST SV. MAŠE. Izven.

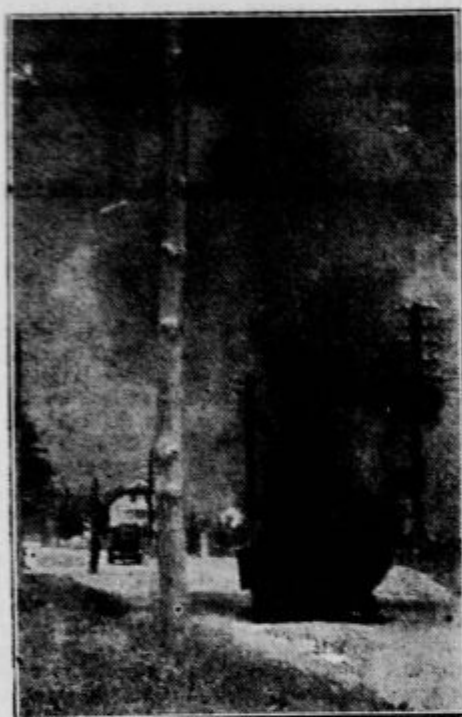

Jako mi je žal, pa gospod je še vedno hripav in Vas ne more sprejeti — — — — —

Vem to, in ravno radi tega sem mu prinesel Kresival, da bi jutri vendar enkrat lahko z njim govoril.

KRESIVAL vedno si priprav če kašljaš al pa si hripav

Auto zgorel na cesti

Ljubljana, 1. septembra.

Izletniki in kopalci, ki so se peljali v nedeljo dopoldne proti št. Vidu nad Ljubljano so imeli priložnost opazovati, kako je postal avto sredi ceste žrtev plamenov. Okrog četrti na 10. dopoldne je odpeljal šofer lastnika veležganjarne g. Ivana Zaleteja iz Stanežič, na poltovornem avtu tipa »Chevrolet«, šest oseb in nekaj žganja iz št. Vida v Ljubljano. Preden se je odpeljal, je šofer še pregledal voz, ki je bil v redu. Ko je pripeljal do Dravelj, mu je sicer začel motor nekoliko nagajati, vendar je lahko vozil naprej. Nihče seveda ni slutil, da so bile te močnejše in skromna predpila k nesreči, ki se je pripetila kmalu nato.

Ko pa je avto pripeljal po Celovski cesti na odsek med cesto na Koseze in Gledališko cesto je blizu znane Kavčičeve gostilne bruhnil iz motorja črn dim. Takoj nato pa je udaril iz motorja še plamen. Edinole šoferjevi prisotnosti duha se imajo potnikih zahvaliti, da se ni zgodila hujša nesreča. Šofer je skoraj v trenutku ustavil avto, potniki so pa z njim vred takoj poskakali z voza. In prav zadnji čas so se rešili, zakaj takoj nato je bil že ves prednji del avtomobila v plamenih. Šofer pa je pogumno skočil pred voz in zapri razplinjač, tako da ogenj ni mogel do bencinskega rezervoarja. Tako je bila preprečena nevarnost eksplozije bencinskega tanka, ki bi avto gotovo popolnoma raztrgala in mogoče povzročila težje poškodbe blizu stoječim gledalcem. Ogenj se je seveda hitro širil in v kratkem so gorili vsi leseni deli avtomobila. Vnela se je tudi pnevmatika na prednjih kolesih. Nad visokimi ognjenimi žubili se je dvigal mogočen stebel črnega in smrdečega dima. Avto je gorel celo uro, preden se je posrečilo ljudem iz okolice pogasiti požar in tako rešiti vsaj to, česar še niso uničili plameni. Vsi vozovi, avtomobili in avtobusi so se ustavljali na cesti, kajti voz je stal malo postrani skoraj sredi ceste in tako precej oviral promet. Nihče ni seveda upal peljati takoj mimo, dokler se ni informiral če res ne grozi nevarnost eksplozije.

Popoldne se je voz že toliko ohladil, da so ga s konji potegnili nazaj proti Kavčičevi gostilni in ga zavlekli na dvorišče.

Šofer, ki je s svojim pogumom preprečil večjo nesrečo, se je po motorju nekoliko opeknel, tako da je dobil prvo pomoč v bolnišnici.

Novo mesto

Visok gost. V četrtek zvečer ob sedmih so zazvonili vsi zvonovi v Novem mestu, v znak, da je prikrat dospel v naše mesto novi prevzvišeni knezoškoof dr. Gregor Rožman. Pred kapiteljsko cerkvijo ga je pričakovala novomeška duhovščina s milostljivim proštem g. Karlom Čerinom na čelu. Prevzvišeni je prenočeval v Kapitlju; drugi dan pa je izvršil religiozne obrede v Šmihelu, kjer je izvršil preobleko in zaobljubo nekaterih sestra, ter se odpeljal ob pol 12 zopet v Ljubljano.

Trbovlje

Upravičeno vprašanje. Tukajšnji šolski odbor je 4. julija nakazal nagrado katehetom, kakor zahteva neka naredba, na bansko upravo, in to za mesece april, maj in junij. Nagrada se katehetom še do danes ni izplačala, zato so gospodje kateheti pisмено uljudno vprašali na bansko upravo za pojasnilo za denar. Vprašanje je pač upravičeno, vsaj je pošteno in težko zaslužen. In če vsak sme zahtevati svoje, smejo tudi gg. kateheti. Ali bi se ne mogla nagrada izplačati direktno tu v Trbovljah, in bansko upravo samo obvestiti, da so se nagrade izplačale?

Maribor

□ Predstojnik mestne policije nadsvetnik V. Keršovan se je vrnil s svojega dopusta in je strankam ob uradnih urah zopet na razpolago.

□ Ljudsko gibanje. V mesecu avgustu je bilo v Mariboru rojenih 110 otrok (58 moškega in 52 ženskega spola); mrtvorajeni 3. Nezakonskih 18. Smrtnih slučajev 57 (30 moških in 27 žensk). Porok 50. V stolni župniji: 69 rojstev (39 moških in 30 ženskih), 40 smrtnih slučajev (20 moških in 20 žensk), porok 17. V franciškanjski župniji: 12 rojstev (5 moških in 7 žensk), 5 smrtnih slučajev (3 moški in 2 ženski), 21 porok. V magdalenski župniji: 27 rojstev (13 moških in 14 ženskih), 12 smrtnih slučajev in 12 porok. Pri pravoslavni 1 rojstvo, pri protestantih 1 rojstvo.

□ Na državnem ženskem učiteljskem se začnejo popravni izpiti v torek, 9. septembra, ob osmih.

□ Sadno letino, kakor je že dolgo ni bilo, imajo letos v Slovenskih gorah. Zlasti jablane se šibijo pod težo obilnega sadu. Po sadonosnih gnihejo in razpadajo na kupe odpadla jabolka, ker imajo kmetje premalo časa na razpolago in tudi premalo delovnih moči, ki bi jabolka pobirali. V Slovenskih gorah se mudijo zastopniki tukajšnje sadjarske zadruge, ki nakupejo sadje v velikih množinah, pa tudi številni zastopniki raznih eksportnih trgov s sadjem iz Nemčije, Avstrije in Holandske ter drugod.

□ Sprejem novincev v gledališki zbor. V gledališki zbor tukajšnjega Narodnega gledališča se sprejemajo pevci in pevke, ki imajo veselje do gledališkega umeševanja. Prijave vsak dan pri gledališki blagajni.

□ Tukajšnji trgovski gremij nas naproša za priobčitev uradne objave, da nima z novim enoletnim trgovskim tečajem ničesar opraviti.

□ Smrtna kosa. V splošni bolnišnici je umrl delavec Franc Dokl. Pogreb bo danes ob 15 iz mestne mrtvašnice na magdalensko pokopališče. — Umrla je v Zg. Radvanjski 89 Amalija Zagar, žena telegrafista dr. žel., stara 24 let. Pogreb bo jutri ob 17 iz mrtvašnice na studensko pokopališče.

□ Otrok se zastrupil z očetno kislino. Dveletni delavec sin Rupert Repolusk je v času, ko je mati pospravljala, segel po steklenici z očetno kislino, ki jo je bila mati radi pospravljanja postavila na tla, ter začel iz steklenice piti. Otrka so prepeljali v splošno bolnišnico.

□ Vpisovanje dece v mestno dnevno zavetišče za prihodnje šolsko leto se vrši od 1. do 5. septembra v uradnem času od 8 do 12 v mestnem socialno-političnem uradu, Rotovski trg 9 in v mestnem Mladinskem domu, Koroševa 29. Pri sprejemu se bo vpoštevala predvsem decra revnih staršev, ki bi bila sicer za časa njihove zaposlitve prepuščena sama sebi brez nadzorstva. O sprejemu bodo obveščene stranke potom šolskih vodstev.

□ Težko ranjenega so pripeljali v splošno bolnišnico 33letnega delavca Antona Pungartnika, uslužbenega pri robniskem kamnolomu. Pri fantovskem pretepu, ki je nastal v Lenarčičevi gostilni v Josipolu, je zadobil tri rane z nožem in sicer v desno roko, vrat in pleča. Za krivice se vrše poizvedbe.

□ Na delovnem trgu. Zaposlitev dobi preko tukajšnje posredovalnice dela: 20 viničarjev in majarjev, 12 hlapecev, 4 pastirji, 10 kamnosekov, 1 steklar, 2 mizarja, 3 puškariji, 2 mesarja, 2 čevljarja, 3 kolarji, 3 mlinarji, 1 kovač, 1 sodar, 2 poljska delavca, več vajencev (kovaške, mlinarske, pekarske, kolarske, sodearske, kleparske, mizarске in slikarske obrti), 20 kuharic, 34 služkinj, 4 sobarice, 1 varuška, 2 vzgojiteljici, 1 bolniška strežnica, 1 perica, 3 plačilne natakarice, 1 podnatakarica, 1 poslužnica, 5 šivilj za perilo, 3 poljske delavke, 15 kmečkih deklet, 2 kmečki gospodinj, 1 hotelska sobarica in 3 šiviljske vajence.

□ Delovanje reševalnega oddelka. V preteklem mesecu je posredoval reševalni oddelk v 203 slučajih in sicer: 125 nezgod, 72 obolenj in 6 poskusov samoumora.

□ Narodna odbrana napravi v nedeljo, dne 7. septembra izlet v Gornjo Radgono. Prijave se sprejemajo v pisarni Narodne odbrane v Narodnem domu vsak dan od 18 do 20. Sedeži v avtobusu po 45 Din tja in nazaj. Na tovornih avtomobilih pa po 35 Din. Predplačnikom se bodo sedeži zagurali. Odhod iz Maribora ob 12 izpred Narodnega doma.

□ Zboljena hrana v Javni kuhinji na Slomskem trgu šteje 6 v A-razredu opoldne in zvečer Din 8.30, v B-razredu Din 12.30, v C-razredu Din 14.30. Priplašajte se!

□ Dr. Marinič Fran, Maribor, Trubarjeva ulica 11, zopet redno ordinira od 9 do 11 in od 14 do 16.

□ Dr. Vilko Marin v Mariboru zopet redno ordinira.

Poizvedovanje

Zamenjana kočara. V sredo, 27. avgusta, je nekdo med Pragerskim in Čakovcem pri popoldanskem vlaku zamenjal potno kočaro. S tem je hudo prizadel uboga postrežnika, ki prosil, naj pošten najditelj vrne kočaro proti dobri nagradi na postaji Ptuj, kjer dobi svojo kočaro.

Gospodarstvo

Ispremembe v trg. reg. A. Verbaj, inštalacijsko podjetje, družba z o. z. v Ljubljani. Anton Kobi, Breg pri Borovnici. Vpiše se z dnem 1. januarja 1930 nastopiva razdružitev družbe. Prva hrvatska štedionica v Zagrebu, glavna podružnica za Slovenijo, Ljubljana. Dosedanji pooblaščenec za sodelovanje in šef oddelka te podružnice Rogelj Anton je odslej II. namestnik upravitelja in je kot tak odslej upravičen sodelovati v smislu družinskih pravil. »Pekatec«, tovarna testenin, dr. z o. z. v Ljubljani. Izbrise se poslovodja Polničar Matija. Vpiše se poslovodja Janušič Vladimir, bančni uradnik v Ljubljani. Trboveljska premogokopna družba. Vpiše se upravni svetnik Reuter Henry, generalni direktor Banque de Pays de l'Europe Centrale v Parizu, Rue de Castiglione št. 12. Karel Wesiak, trgovina s pohištvo, slikami in preprogami. Maribor. Besedilo firme odslej: »Wekac«, lastnik Karel Wesiak. Obratni predmet: Specialna trgovina za praktične stanovanjske opreme. »Mlinostave«, družba z o. z., Skofja Loka, kolodvor. Izbrise se poslovodja Slanovec Alojz, vpiše pa se poslovodja Brinšek Franjo, bančni prokurist v Ljubljani, Poljanski nasip št. 8/I. Ivan Rotar, trgovina z lesom, sadjem in zelenjavo na debelo, Gradec pri Litiji. Izbrise se zaradi smrti imetnik tvrdke Rotar Ivan, vpiše pa se imetnika tvrdke Rotar Franja, posestnica in trgovka v Litiji. Jelši grad za industrijo drva i ruda, društvo s. o. j. Izbrise se poslovodja Gorup Vladimir Slavinski. Vpišejo se kot poslovodje dr. Turkovič Vladimir, veleposestnik iz Zagreba; Turkovič Davorin, veleposestnik iz Zagreba, in Sert Dragan, bančni ravatelj v Zagrebu, od katerih bosta po dva kolektivno podpisovala za tvrdko. Izbrisi: Avtodružba za selško dolino, dr. z o. z. v likvidaciji. Izbrisala se je radi končane likvidacije. Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani.

Anketa o naši valutni politiki. Uredništvo »Bankarstva« v Zagrebu je organiziralo anketo o vprašanju naše valute v zvezi s prihajajočo valutno reformo. Najnovejši zvezek revije (za september) prinaša prve razprave. Vse razprave (ca. 30%) bodo izšle oktobra v posebni knjigi, ki stane v predplačilu 100 Din.

Likvidacija. Banka Hauptmann & Ko., d. z o. z. v Ljubljani, ki se je začela zlasti s prodajo vrednostnih papirjev, je prešla v likvidacijo. Likvidatorji: Kubiček Josef, Vajda Zlatka, Reter Elza.

Vpis v trgovinski register: Matteo Mathias & Komp, parna žaga in trgovina z lesom, Trst, podružnica v Lescah; družabnika: Matheo Mathias, Bino Barbi, prokurist Gorni Josip.

Borza

Dne 1. septembra 1930.

DENAR

V današnjem deviznem prometu so vsi tečaji popustili. Promet je bil srednji, več ga je bilo v devizah Praga in Dunaj. Privatno blago je bilo zaključeno v devizi Trst, dočim je v ostalih devizah intervenirala Narodna banka.

Ljubljana. (V oklep. zakli. tečaj.) Amsterdam 2271 bl., Berlin 1344.25—1347.25 (1345.75), Bruselj 787.96 bl., Budimpešta 988.78 bl., Curih 1094.40 do 1097.40 (1095.90), London 273.98—274.78 (274.38), Dunaj 795.22—798.22 (796.72), New York 56.25 bl., Pariz 221.73 bl., Praga 166.84—167.64 (167.24), Trst 294.05—296.05 (295.05).

Zagreb. Amsterdam 2267—2273, Berlin 1344.25 do 1347.25, Bruselj 787.96 bl., Budimpešta 987.28 do 990.28, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 795.22 do 798.22, London 273.98—274.78, New York 56.15 do 56.35, Pariz 220.73—222.73, Praga 166.84—167.64, Trst 294.00—296.00. — Skupni promet brez kompenzacije je znašal 4.47 mil. Din.

Belgrad. Berlin 1344.25—1347.25, Budimpešta 987.28—990.28, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 795.22—798.22, London 273.98—274.78, New York 56.15—56.35, Pariz 220.75—222.75, Praga 166.84 do 167.64, Milan 294—296.

Curih. Belgrad 9.12875, Amsterdam 207.225, Atene 6.70, Berlin 122.79, Bruselj 71.87, Budimpešta 90.225, Bukarešt 3.075, Dunaj 72.685, London 25.0375, Madrid 55, New York 514.275, Pariz 20.2325, Praga 15.26, Sofija 3.73, Trst 26.9325, Varšava 57.75, Kopenhagen 137.85, Stockholm 138.30, Oslo 137.825, Helsingfors 12.95.

VREDNOSTNI PAPIRI

Danes beležijo državni papirji znatnejši promet. Do zaključkov je prišlo v promptni škodi, nadalje v Blerovih papirjih. Voja škoda je ponovno oslabela. Nekoliko čvrstejši so bili dolarski papirji. Bančni papirji beležijo običajen promet v delnicah Poljbanke in Jugobanke po neizpremenjenih tečajih, nadalje so bile zaključene delnice Union — in Srpske banke. V industrijskih papirjih je bila zaključena le osješka Sečerača po višjem tečaju kakor pretekli teden.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 97.75 bl., 7% Bler. pos. 87.50 bl., Celjska pos. 160 den., Ljublj. kred. 122 den., Prastrediona 925 den., Kred. zavod 170 do 180, Vevče 124 den., Slavnba 40 den., Šešir 105 den., Ruše 280—300.

Zagreb. Drž. pap.: 7% inv. pos. 88—88.50, agrari 55—55.25, vojna škoda ar. 435—436.75, (437), kasa 436.75—437 (437), 9. 437 bl., 10. 437 bl., 11. 437 bl., 12. 437—437.25, Srečke Rdeč. križa 55 bl., 8% Bler. pos. 97—98, 7% Bler. pos. 86.625 do 86.75 (86.75), 7% pos. Drž. hip. banke 86—86.125 (86.125), 6% begl. obv. 76—77. — Bančne delnice: Ravna gora 75 den., Hrvatska 50 den., Katoliška 36 den., Polje 56—56.50 (56), Kreditna 96 den., Union 191—192.50 (191), Južo 78—79 (77.50), 78), Lj. kred. 122 den., Medjunarodna 65 den., Narodna 8.050—8.175, Obrtna 36 den., Prastrediona 910 do 925, Etno 155—165, Srbska 188—190 (188), Zemaljska 130—134. — Industrijske delnice: Nar. šum. 25 do 30, Guttman 148—160, Slaveks 60 den., Slavonija 200 den., Našice 1.100—1.200, Danica 95 do 102, Pivara Sar. 176—190, Drava 230—250, Sečeračna Osjek 309—312 (312), Nar. ml. 20 den., Osj. ljev. 180 den., Brod, jav. 105—120, Union 120 do 125, Vevče 126—131, Isis 36—42, Ragusea 398—402, Oceanija 225 bl., Jad. plov. 510 bl., Trboveljska 395—398.

Belgrad. Narodna banka 8.050—8.120, 7% inv. pos. 93.25, vojna škoda 452—453, 11. 455—455.50, 12. 462—463, Srečke Rdeč. križa 56—56.50, 7% Bler. pos. 89—89.25.

Dunaj. Don. sav. jadr. 88.65, Wiener Bankverein 17.80, Creditanstalt 47.50, Escomptes. 159.25, Zivno 91.80, Ruše 35.50, Alpine 24.70, Trboveljska 49.10, Leykam 4, Rima Murany 83.75.

Žitni trg

Tendenco na našem kakor na svetovnem žitnem trgu je postala slaba in še nadalje popušta. Tudi cene so danes oslabele. Dovozi na naše trge so skoro popolnoma prenehali, prodaja blago samo

DIŠAVE SLON

druga roka. Kupčija domalega počiva. V ostalem notirajo danes pri nas franko nakladalna postaja: pšenica ban. 166, Sombor okolica 167.50, Srbobran 172.50, za december-november 183.50, Vel. Ki-kinda za november-december 176.50, Srbobran za marec 190, koruza, ki je ravno tako slaba, notira danes promptna 123.50, okrogla za letje 157.50, rž 72—73 gor. bč. 125, ječmen oz. 66—67 kg 125, spoml. pivov. 160; oves je nizek, v ceni stane danes 142.50 franko nakladalna postaja.

Ljubljana. (Vse samo ponudbe, slov. post., plač. 30 dni, dob. prompt.) Pšenica bč. 80—81 kg 1% 237.50—240, za 80 kg 2% 232.50—235, 78—79 kg 227.50—230, koruza bč. 185—187.50, okrogla za mletev 205—207.50, ječmen spoml. pivovar. 69—70 kg 220—222.50, oz. 66—67 kg 185—187.50, oves bar. 210—215, rž bč. 72 kg 2% 170—172.50, moka Og vag. bl. 395—400.

Novi Sad. Pšenica bč. 79-80 kg 162.50—165, g. ban., ban. Begej 162.50—165, g. bč. 165—167.50, ban. Tisa 166—168, j. ban. 155—157.50, sr. slav. 78 kg 150—152.50, Promet 39 vagonov. — Oves bč., sr. 132.50—137.50. — Ječmen neizpremenjen. — Kuruza bč., sr. 120—122.50, bč. Dunav 122.50—125, ban. 115—117.50, ban. Begej 122.50—125, Promet 31 vagonov. — Moka bč. 0 290—305, št. 2 265 do 275, št. 5 230—250, št. 6 175—185, št. 7 120—125, št. 8 100—110, Promet 12 vagonov. — Otrobi bč., sr., sl. v jutu vrečah 85—90, Promet 22 vagonov. Tendence slaba.

Budimpešta. Tendence slaba. Promet srednji. Pšenica: okt. 15.58—15.87, zaklj. 15.62—63; marc 16.98—17.40, zaklj. 17—17.02; maj 17.45—17.77, zaklj. 17.45—47. — Ri: okt. 9.83—10.05, zaklj. 9.84 do 9.85; marc 11.05—11.35, zaklj. 11.03—11.05. — Kuruza: sept. 15.90, zaklj. 16.10—16.16; maj 15.32 do 15.36, zaklj. 15.33—35, Tranz. avg. 14.15.

Jajca

Nekateri tukajšnji izvozniki so zvišali ceno na 1 Din z upanjem, da bo inozemstvo odobrilo vsako zahtevano ceno. Kar pa konsumni trgi niso nikakor od nas odvisni in so Holandska in Belgija nizale svoje cene, je zanimanje za naše blago malenkostno. Kot odjemalce za štajersko blago pridelata samo Nemčija in Svica v poštev, Italija se preskrbuje z domačim pridelkom in blagom cenejših provenienc (Bosna, Srbija in Turčija). Vendar ni izključeno, da prinese september nekaž oživiljenja s seboj. — Sv. Jurij ob juž. žel.

Hmelj

Alzasko hmeljsko poročilo 29. avg. 1930. Nasedi so se zadnji teden malo popravili, vendar pridelok ne bo dosti večji kot polovica lanskega. Vse delah poročil o cenah v Zalcu in Nürnbergu veliko hmelja ne bo obranega, zlasti v nasadih, kjer so navezani na tuje obiralec. — Po štajerskem blagu je mnogo povpraševanja od starih odjemalcev. Prva partija je bila prodana po 400 frankov tranzit Strasbourgu, to je 360 frankov vagon Zalec ali 15.80 Din za kg. — Po starem hmelju ni nikakega povpraševanja. — J. L.

Les

Na ljubljanski borzi je bilo zaključeno 5 vagonov tramov. Tendence neizpremenjena. Povpraševanje je za hrastove pragove 10—15.000 kom. 2.60X16X26 cm, za par vag. smrekovega zdrobljenega čresla, za madriere 800 kbm. 68 mm, 22 cm, 3—8 m 25% 3.33, 3.66, 4.33, 4.66 m, bukovce neobrobilene plohe 80—130 cm mal. 100 mm.

Živina

Dunajski goveji sejem. (Poročilo tvrdke Edv. Saborsky in Co.) Na prosti trg je bilo pripeljanih 2032 glav živine, iz Jugoslavije 121. Na kontinuirnem trgu pa je bilo 50 goved. Cene: voli I. 1.65 do 1.85, najboljši 2—2.05, II. 1.50—1.60, III. 1.30—1.45, krave I. 1.30—1.50, II. 1.10—1.20, biki 1.20—1.45, klavna živina 0.60—0.90. Tendence: najboljša blago se je podražilo za 5 grošev, vse druge kakovosti so ostale dobro utrjene.

Iz službenih objav

Razpis mest. Kr. banska uprava Dravske banovine razpisuje dve mesti banovinskih pogodbenih tehnikov. Lastnorčno pisane in s kolkom za 5 Din kolkovane prošnje je predložiti do 10. sept. t. l. kr. banski upravi, tehnični oddelek v Ljubljani.

Razpis službe. Javna borza dela v Ljubljani (centrala) razpisuje v smislu določil pragmatike za uslužbence posredovanja dela. Radnička Zastita Br. 8 god X. od 25. avgusta 1928, mesto šefa v kategoriji B. uslužbenec.

Razpis mesta. Odda se mesto jetniške pazniče pri deželnem sodišču v Ljubljani. Pravilno kolkovane in lastnorčno pisane prošnje, ki morajo biti opremljene s prilogi v smislu čl. 12. zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbenecih, naj se vložijo najkasneje do dne 30. septembra 1930 pri predsedništvu dež. sodišča.

Vpisi v zadrzni register.

Letoviški dom, r. z. z o. z. v Ljubljani. — Zadrzna elektrarna v Kotredžu, r. z. z o. z. Na obnem zboru so se spremenila pravila. Izbrise se član načelstva Drnovšek Anton in vpiše se član načelstva Jezernik Alojzij, posestnik v Kotredžu 30. — Zadrzna hranilnica, reg. posojilna in gospodarska z. z o. z. Vpišeta se člana načelstva: Miklavc Zane, posestnik in trgovski poslovodja v Ljubljani, Dobrovlava ul. 22, in Urbas Miroslav, posestnik in trgovec v Ljubljani, Slomškova ul. št. 13. — Hranilnica in posojilnica v Semeču, r. z. z n. z. Izbrisi so se dosedanji člani načelstva: Skobe Ignacij, Kočever Jakob, Hutar Matija, vpisali na novi načelstveni člani: Plut Matija, posestnik na Vinjem vrhu, Stariha Jakob, posestnik in Prapretah in Miklavč Anton, kaplan v Semeču. — Električna zadruga za Spodnjo in Zgornjo Šiško, r. z. z o. z. Vpišejo se člani načelstva: Škander Valentin, trgovec, Celovška cesta št. 79; Babnik Anton, posestnik, Zgornjo Šiško št. 126; Kavčič Miha, posestnik in trgovec, Zgornja Šiška št. 125, Izbrise se član načelstva Ivanuš Adalbert. — Bikorejska zadruga v Središču, r. z. z o. z. Izbrise se dosedanji člani načelstva: Polanec Jurij, Masten Matija in Burjan Ernest, vpišejo pa novoizvoljeni člani načelstva: Zidar Ivan iz Središča št. 50, Borko Julij iz Središča št. 67 in Podgorelec Franc iz Središča št. 75. — Hranilnica in posojilnica v št. Vidu nad Ljubljano, r. z. z n. z. Izbrise se član načelstva Lovšin Franc, kaplan v št. Vidu nad Ljubljano, vpiše pa se član načelstva Poje Jožef, kaplan v št. Vidu nad Ljubljano. — Zadruga državnih nameštencev za nabavo stanovanj, r. z. z o. z. v Mariboru. Izbrise se dosedanji član načelstva dr. Kronvogel Josip, vpiše pa novoizvoljeni član načelstva Čopič Filip, kazn. paznik v pok. v Mariboru, Milnska ulica 28. — Prekmurska gospodarska posojilnica v Dubrovniku, r. z. z n. z. Izbrisejo se dosedanji člani načelstva: Rous Jožef, Cesar Jožef in Puhan Stefan, vpišejo pa novoizvoljeni člani načelstva: Horvat Mihael, posestnik in Dubrovniku; Franc Jožef, posestnik v Kamovecu; Gregorec Mat., posestnik v Bogojini in Toplak Peter, posestnik v Bukovnici. Zadrzna pravila so se izpremenila. — Viničarska kreditna zadruga v Slavnjaku pri Ljutomeru, r. z. z o. z. Izprememba pravil.

Celje

O novih polkovnih zastavah in slovesnem sprejemu nove zastave 39. pešpolka v Celju smo sprejeli z odlične vojaške strani sledečo pojasnilo: Zastava je svilnata in sta ji obe strani v državnih barvah. Sredi zastave je jurezen državni grb, nad njim so v zlatu vezane besede: »Z vero Bogas«, pod grbom pa besede: »Za kralja in domovino«. Te besede so na eni strani zastave v latinici, na drugi pa v cirilici. Na vsaki zastavi je poleg tega privezan trak — državna trobojnica —, ki nosi na eni strani kraljev monogram s krono, okrašeno z lovornim vencem, na drugi strani pa napis v cirilici in latinici, kateremu polku da spada. V Celju se bo slovesnost izvršila 9. septembra ob 9.43 dopoldne, ko bo dospela iz Belgrada zastava 39. pešpolka. V Belgrad odpotuje komandant polka polkovnik g. Kostić z nekaterimi častniki, podčastniki in častnim vodom, ki bodo zastavo spremlili v Celje, kjer jo bo komandant polka najslavnejše izročil polku. V vseh mestih naše velike domovine so se sestavili odbori, ki bodo poskrbeli za čim svečanejši sprejem zastav v njihovo mesto in gotovo tudi naše lepo Celje v tem za drugimi mesti ne bo zaostalo.

K tem lepim besedam vojaka je včeraj dopoldne mestni načelnik g. dr. Gorican izjavil g. častnikarjem, da se bo slovesen sprejem nove zastave 39. pešpolka izvršil ob gori navedenem času pred kolodvorom na Krekovem trgu, ki bo dotlej že dobil popolni betonski tlak. Pri sprejemu bo poleg vseh edinic celjskega pešpolka in rezervnih častnikov sodelovala vsa celjska javnost, vsa društva in šole. Hiše bodo slovesno okrašene z zastavami. Zeleti je, da bi slavnost tudi v Celju potekla stvari in ideje vredno.

O tlakovanju Krekovega trga smo prejeli s strani mestnega stavbnega urada sledeče: »Jutro« štev. 201 z dne 30. avg. t. l. poroča med dnevnimi novicami »Iz Celja«, da se dela pri obnovi tlaka na Krekovem trgu brez potrebe zavlačujejo ter da je temu kriva bajne mestna občina, ki je določila za dovršitev del 6 mesečni termin. K temu pojasnjujemo: Tlak na Krekovem trgu se obnavlja iz kaldrmanskega fonda, ki se je nabral pri bivši samostojni carinarnici v Celju. — Za izvršitev tlaka je naprosila mestna občina ministrstvo financ v februarju 1925 in v aprilu 1926; na podlagi nove uredbe o kaldrmini pa ponovno junija 1928. Na temelju prošnji in mnogih intervencij je končno uspelo doseči angažiranje potrebne vsote ter je dobila gradbena direkcija v Ljubljani nalogo za razpis licitacije, ki se je vršila dne 19. novembra 1929 pri navedeni direkciji. Termin 6 mesecev je bil po direkciji določen očitno v dobri veri, da bo licitacija v normalnem času nekaterih tednov odobrena ter se bo delo izvršilo v zgodnji pomladi, v aprilu in maju, kajti jasno je, da je v mesecih decembru do marca nemogoče i betonirati i asfaltirati. Če pa je bila licitacija po mnogih intervencijah odobrena še le 21. maja t.

l. radi tega ne zadene krivda niti najmanj mestne občine. — Gotovo pa je, da podjetnik vseeno ne bo izbral tega slučajno izredno dolgega termina, ker to radi izredno večjih režijskih stroškov ne bi bilo v njegovem interesu. Faktično je začel podjetnik z rušenjem tlaka pred pošto dne 21. julija t. l. a z betoniranjem dne 29. avgusta t. l. Slednje bo dovršil najkasneje do 6. septembra. Rabil bo torej za ta dela skupno 6 tednov. Res je sicer, da bi bila navedena dela izvršljiva pri forsiranju tudi v treh tednih, vendar pa je treba upoštevati skoro nepretrgano ca. 14 dnevno deževje, ki je delo zelo oviralo, ter bi bilo forsiranje v deževnem vremenu v materijelno škodo podjetnika. — Da podjetnik še ni začel s asfaltiranjem, je popolnoma pravilno, ker mora biti pred namestitvijo komprimiranega asfalta beton dovolj trden, za kar mora biti praviloma 4, najmanj pa 3 tedne star. — Asfaltiranje samo bo trajalo kakih 10—12 dni tako, da bodo vsa dela izvršena okoli 20. sept., skupno tedaj v 2 mesecih, kar je za delo v tem obsegu popolnoma normalno.

Peroke. V nedeljo 31. avgusta t. l. ob pol 11 dopoldne se je poročil v celjski opatijski cerkvi blaginik Ljudske posojilnice v Celju g. Joža Plahutnik z notarsko uradnico gđ. Valerijo Saksida. Ze v soboto, dne 30. avgusta t. l. pa se je poročil g. Ferdo Perger, gostilničar v Celju, z gđ. Minko Razborskej. Strikar iz Arjevsi. Mladim parom želimo na novi poti vso srečo.

V celjski bolnišnici je včeraj izdihnil po dolgi in težki bolezni gospod Franc Turnšek, posestnik v Gorici pri Petrovčah in l. svetovalec petrovske občine. Pokojnik je bil zelo ugledna osebnost, ki se je v svojih zdravstvenih letih živahno udeleževal na političnem posebno pa na komunalnem polju. Bil je vseskozi prijatelj našega lista. Dosegel je lepo starost 71 let. Naj mu Vsedobri bo bogat plačnik.

Dve zanimivi aretaciji. V soboto 30. t. m. je bil v prostorih zemljiške knjige na celjskem okrožnem sodišču aretiran B. U. iz St. Jurija. Osumljen je odušitva in krivega pričevanja. — Ze v petek 29. t. m. pa so aretirali znanega celjskega obrtnika K. K. radi suma, da je ponaredil na nekem garantnem pismu za Hranilno in posojilno društvo v Celju podpisove svojega deda in babice.

Nedeljski sport

Zopet je minula nedelja brez večjih sportnih prireditev. To pot je pa račune prekrizala naša nogometna zveza. Odredila je nogometne počitnice in to v času, ko bi sezona morala pričeti. V tem pogledu je JNZ mnogo škodovala našim klubom, drugod se pa na počitnice menda ne ozirajo dosti. Za naše klube so pa počitnice naravnost smešne. Kdo pa igra razen obveznih prvenstvenih tekem? Vodilni klubi pa sami po svoji uvidevnosti odredijo počitnice za svoja moštva. Torej te počitnice niso napravile ničesar drugega kot to, da so klubi izgubili zopet termin.

Tudi lahkoletci so deloma spali, če izvzamemo prireditev Cirilovih bratov v Trzinu. Ravno ta prireditev nam daje upanje na boljše čase v lahkoletnem sportu. Sami od sebe, z primitivnimi sredstvi, celo brez sprinterje, so tekmovali v Trzinu. Niso dosegli posebnih uspehov, izvzamemo edino skok v daljavo s 530 m. Zeleti bi edino, da bi se tamonjši sportni odsek včlanil v lahkoletski zvezi. Kajti na ta način se bodo trziški atleti lahko udeležili drugih prireditev, oziroma obratno. Na raznih tekmovaljih bodo pa posamezniki dosti pridobili. Upamo pa, da bodo tudi v drugih krajih posnemali Cirilove brate v Trzinu.

Damska plavalna ekipa Ilirije je sodelovala na dvomatchu Split : Sušak na Sušaku. Izgledalo je kot nekakšen revanš plavalcam Viktorije. Bil pa ni revanš, pač pa dobra šola. Kajti nolice v nekem časopisu, ki je proglasil razne plavalke kot rekorderke in favoritke, so močno škodovala. Ne-katere plavalke, ki so v resnici dobre, toda še vedno ne take, da bi zaslužile ime-rekorderk, so trening precej zanemarjale. Pozabile so, da je lažje pridobiti slavo kot pa obdržati. Radi tega na Sušaku tudi niso uspeli; in niso tudi mogle uspeti, kajti izborne plavalke Viktorije so postavile mednarodne čase. Plavalke in pa uspehi Viktorije so dober zgled. Juniorje, ki so letos priborili državno prvenstvo, je Viktorija vžgajala in trenirala tri leta, pa nismo nikjer brali o rekorderkah. Previdno so molčali in pridno trenirali. Posnemajmo!

Samo kolesarji, o katerih tako malo slišimo, so imeli zelo uspešno prireditev. Triglavski kolesarski pododbor je priredil k otvoritvi žumarske razstave zvezno skupinsko dirko. Vožnje se je udeležilo osem klubov s približno 120 kolesarji.

Kot smo že rekli, so počivali samo pri nas. V Zagrebu so imeli kar dve lahkoletski prireditvi. Najvažnejša je bila damska izbirna tekma za sestavo reprezentanco, ki bo sodelovala na tretji ženski olimpijadi v Pragi. Dame, posebno Haškove, so v kolosalni formi, postavile so v 11 tekmovalnih panogah 8 rekordov. Jela Tratnikova (Ilirija) pride kot edina Slovenka v poštev za reprezentanco. Dobila je tudi častno nagrado za najboljši rezultat. Druga prireditev je bila medklub-ska tekma Concordia : Marathon, ki je končala s 62:32 točkam v korist Concordie. Tudi na tej prireditvi so bili postavljeni novi rekordi. Stara atleta Buratlovič in dr. Narančič sta postavila vsak po dva nova rekorda. Ti dve prireditvi sta rezultat resnega in smotranejšega dela, ki ni tak kot pri nas, ko se je ubijalo vsako gibanje radi klubštva. Zagreb : Ljubljana sta si bila zelo blizu, sedaj smo pa zopet narazen za par let. Se bodo li kdaj pri nas spametovali?

SK ILIRIJA. Danes ob 20.30 plenarna od-borova seja v kavarni Emona. Važno! — Tajnik I.

Naročajte „Slovenca“!

Zahvala

Povodom mojega 40 letnega jubileja mi je došlo od blizu in daleč toliko ljubeznivih čestitk, da se žal ne morem zanje pismeno zahvaliti. Naj izvolijo vsi tem potom sprejeti mojo najtoplejšo zahvalo.

V Ljubljani, dne 1. septembra 1930.

Marija Kessler.

Samostojen mizarski mojster

Na novo ustanovljeno podjetje išče samostojnega mojstra, veččaka v stavbnem in pohištvenem delu proti 40% čistega dobička. Zahteva se 30.000 do 50.000 Din kavicje. Stroji in gonilna sila na razpolago. Ponudbe na upravnistvo tega lista pod »Samostojen mizarski mojster«.

št. 3548.

Razglas

Predstojništvo podružne cerkve v Bizoviku razpisuje zidarska dela za mrtvašnico in ograjo pri novem pokopališču v Bizoviku.

Ponudbe je vložiti do 7. septembra t. l. dopoldne do 11.

Načrt, proračun blaga in pogoji so razvidni pri župnem uradu pri Sv. Petru v Ljubljani med uradnimi urami od 8 do 12.

POSTOJNSKA JAMA • NEDELJA 14. IX.

Velik godalni in pevski koncert, p. vol Milanske Seate 50% popust na ital. železnih / Vstopnina Lir 15.— Brezplačen vžum

Pri večjem številu prigrasov železniški popusti tudi v Jugoslaviji

Pojasnila, vstopnice, vozovnice
Biro JOS. ZIDAR, Ljubljana, Dunajska cesta 31
Telefon št. 27-50 Telefon št. 27-59

Autotaksi M. Hočevar

Novo mesto-Kendija Telefon št. 18

Pozor! Automobilisti! Pozor! Mladi Jugoslovani se uče nemščine

Špeciialna delavnica za tapeciranje in „duco“ ličanje avtomobilov

MARTIN MALI - Domžale

Točna izvršitev!

Solidne cene!

Žalostnega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je nad vse ljubljena soproga in predobra mamica, stara mamica, tašča, gospa

Alojzija Dernovšek

roj. Roš
posestnica

dne 31. avgusta ob triletni na 22, v 80. letu starosti, previdena s svetotajstvi, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne rajke se bo vršil dne 3. septembra ob 9 iz hiše žalosti na pokopališče v Drago.

Hrastnik, dne 1. septembra 1930.

Žalujoči ostali.

Brez posebnega obvestila.

se uče nemščine

kakor tudi vseh trgovskih predmetov v znani šoli

Neue Höhere Handelsschule in Calw
Južna Nemčija — Schwarzwald. — Lepo položeni Pension. — Dobra hrana. — Prospekte in pojasnila pošilja Direktor Zügel.

Kupujem sadje

vseh vrst in vsake množine
za žganjekuho

Ponudbe z navedbo cene in časa dobave:

DESTILACIJA „TRIGLAV“
Preserje pri Ljubljani

Elektro - inženjerja

išče velika jugoslovanska železarna. Večletna praksa v pisarni in delavnici zaželjena. Izčrpne ponudbe z navedbo starosti, dovršenih študij, rod-binskih razmer in s prepisi spricval je poslati pod »ELEKTRO-INŽENJER« na JUGOSLOV. RU-DOLF MOSSE D. D., ZAGREB, Jelačičev trg 5.

PEKI POZOR!

Čast nam je, obvestiti Vas, da priredimo letos na jesenskem velesejmu v paviljonu „F“ štev. 116/118

razstavo pekovskih strojev in pekovskih potrebščin v obče

Razstava se začne 31. avg. ter se zaključi 15. sept. 1930
Prosimo za obilen obisk

Severočeška tovarna vagonov in pekovskih strojev, d. d., Česká Lipa (Č. S. R.)

Po volji Njegovi nas je zapustil za vedno naš ljubljencek

BOJAN

učenec 3. razreda ljudske šole

Pogreb bo v torek, dne 2. septembra 1930 ob 4 popoldne iz mrtvašnice Leonišča Stara pot 2 na pokopališče k Sv. Križu.
V Ljubljani, dne 1. septembra 1930.

Žalujoča rodbina Brinšek in sorodstvo.

Rumeni gusarji

(Sodobna zgodba.)

Štirje Kitajci na krovu so videli premoč, nenadni in krepki napad pa jim je tudi vzel pogum, zato so povsili svoje nože in prosili usmiljenja, zlasti še ko so videli, kako se je njihov vodja zrušil pod krepkim udarcem Eh Sangove pesti. Komaj dve minuti so potrebovali, da so posadko Berezine povezali in jo lepo v vrsto položili po krovu; Mihael je lahko z zadoščenjem ugotovil, da se ni nobeni stranki zgodilo nič hujšega, samo nekaj otisk in nekaj lahkih ran z nožem so imeli.

»In zdaj nazaj v trdnjavo!« veleval Mihael. »Eh Sang, v greste na Bantam, jaz pa ostanem tu.«

Berezina je vozila spredaj in tako sta obe lanši brzeli po reki navzgor, dasi jih je oseka že nekoliko ovirala.

»Kako pa je Budžak ušel?« vpraša Mihael.

»Očital si bom to krivdo vse svoje žive dni,« odvrne Lo Ping. »Mislim sem, da je Tatar na otoku varno zvezan, zato sem se udal zahtevi narave ter na krovu lanše zaspal. Edino to me opravičuje, spoštovani gospod, ker sem prestal strašne dogodke in bil grozno izmučen. Ko pa se zbudi, glej, se je bil jetnik izmuznil mojemu varstvu! Ni ga bilo nikjer; izginil je, kakor da bi se bil vdrl v zemljo! Skrbno sem ga iskal z malim čolnom, pa bilo je, kakor da plezam na drevo, ribe lovit. Budžaka ni bilo nikjer!«

»Jaz sem ga pa mimogrede videl, ko smo šli preko močvare,« pravi Mihael. »Radoveden sem, kaj

je ž njim. Gotovo ni slišal puhanja lanše, sicer bi jo bil prestregel. Brez dvoma bomo o njem kmalu še kaj slišali.«

Po jako urni vožnji so se pripeljali v jezero, zasedrali obe lanši ob pomolu in hiteli v trdnjavo. Tu pa so jih čakale velike novice. Timu je bilo premalo, da bi brezdelno stražil jetnike. Zažugal je posadki razorožene džunke, da bo še enkrat vanjo ustrelil in tako je ljudi prisilil, da so prišli na suho.

»Tedaj pa sem videl, gospod, kako velika sreča je bila, da moj prvi strel ni naredil večje škode, razen da je podrl jambor,« pripoveduje Tim, »kajti v džunkinem umazanem medkrovu ni bil nihče drugi kot moj kapitan —«

»Kapitan Richards, o katerem smo vsi mislili, da je ubit?«

»Da, gospod, on in poleg njega še nekaj mojih mornarjev. Bili so jako oslabei, saj si sami lahko mislite; zapirali so jih pod krov te nagnite ladje, kjer so ginili brez svežega zraka ob nezadostni hrani, ob rižu, vedno samo riž in drugega nič! Lepo vas prosim, kako naj se rojen Anglež hrani s peščico riža? No, spravil sem jih iz brloga ven in gospod Čeng jim zdaj streže v onile bajti. Vi pa, vidim, ste ujeli lanšo, gospod. Kaj bomo pa zdaj počeli?«

»Prav to moramo šele premisliti. Najprej pa hočemo obiskati vaše prijatelje; morda nam bodo kaj svetovali.«

Hiti v koč, kjer sta Čeng in Lovro stregla bivšim jetnikom, ki so bili radi pomanjkanja vsi blede in shujšani. Z Mihaelom so se toplo pozdravili, vendar pa je bilo jasno, da niso zmožni niti, da bi takoj so-

delovali pri kakem dejanskem podjetju, niti, da bi vsled poznanja svojih ječarjev mogli svetovati, kaj naj sedaj začno.

»V Hong Kong si po radiu seveda brzojavil, ne?« vpraša Mihael brata.

»Ne, nisem, ker nisem mogel,« odvrne Lovro malodušno. »Ko sva ušla iz trdnjave, saj še veš, sem mislil, da jo bom zaigral gusarjem, ko sem del aparata vrgetl v jezero, tako bi radio nikakor ne mogli uporabljati, tudi ako bi me izmoh ujeti. Seveda se mi tedaj še sanjalo ni, da ga bomo kdaj mi sami potrebovali.«

»Seveda. Tedaj je bilo to res pametno. Pa kar je, je. Moramo se samo nase zanašati. Trd oreh bomo morali streti. Ko se brodovje vrne, bomo imeli opraviti skoraj gotovo z dve do tri sto zverinskimi Kitajci in lahko rečem, da tudi s topovi. Njim nasproti pa moremo postaviti samo petdeset mož, po večini neizvežbanih vaščanov, ki bodo proti poklicnim obupancem presneto malo zalegli!«

»Nekaj pa vendarle na vsak način lahko storiš: Pošlji izvidnike, ki nas bodo obvestili o povratku gusarjev.«

»Pametna misel; neobhodno potrebno bo, da nas hitro obvestijo. Čeng, izberite tri dobre može, ki so izvrstni tekači, saj boste, kajneda? Ti bodo naša prednja straža. Eden naj gre prav do izliva reke, ki bo po mojem kakih devet milj daleč, druga dva pa nastavite v presledkih; mislim, da bo tako najbolje. Na vodi pa znaša razdalja skoraj dvajset milj, torej skoraj celodnevno vožnjo za počasne džunke. Tako bomo vsaj vedeli, kdaj naj bomo pripravljeni.«

Katoliški vplivi v Stari Rusiji

Za rusko emigracijo značilno živo zanimanje za cerkveno edinstvo je obrodilo več izvirnih znanstvenih razprav o katoliških vplivih v Rusiji. Dočim je bila predvojna širša javnost poučena samo o dogodkih v XIX. stoletju (o. Gruber, graditelj ljubljanskega prekopa, na dvoru Pavla I. in Aleksandra I., knji-

Nizozemska kraljica Vilijemina je 31. avgusta praznovala 50letnico svojega rojstva. Vlado je prevzela po smrti svojega očeta kralja Vilijema III. leta 1898, ko je bila stara šele 18 let. Sedaj vlada že 32 let.

ga kneginje Z. Volkonske, Solovjov v Zagrebu), se zanimajo sedanji raziskovalci predvsem za manj poznano starejšo dobo, ki jim nudi gradivo za jako zanimive ugotovitve. V »Katoliškem Vremenu«, ki ga tiska »Obščestvo sv. Ivana Zlatoust« v Parizu, je objavil profesor mednarodnega prava baron M. Taube veliko delo: »Rim in Rusija v predmongolski dobi«, kjer dokazuje, da so katoliški vplivi oblikovali že početke ruskega verskega mišljenja. Sveta kneginja Olga je po krstu v Carigradu poslala velikaše k cesarju Otonu I. in je z njimi prišel v Kijev nemški karoliški škof Adalbert, ki je bil določen za prvega kijevskega škofa. Moral je sicer pobegniti pred razjarjeno množico, ki je branila pravoslavlje, toda že prihodnji veliki knez Vladimir, apostol Rusije (988), je zopet vzdrževal živahne stike s sveto stolico. Eden izmed peterih rimskih odposlancev je prinesel knezu Vladimirju kot darilo sv. očeta ostanke sv. Klemenca. Avtor dokazuje, da je ozkočrudno nezaupanje do »latinske lokavosti« v Rusiji poznejšega izvora in da ljudstvu pred moskovsko dobo sploh ni bilo znano. Predmongolska Rusija je »živela za cerkveno edinstvo v duhu

Argentinski državni predsednik dr. Hipolito Yrigoyen, proti kateremu je baje v teku revolucija.

Vladimirja in Olge«. Razprava izzveni v prepričanje, da se mora Rusija po sedanjih težkih udarcih povrniti k »izvorom pravega krščanstva, k onemu Rimu, ki je preživel Nerona, Atilo, Lutra in Voltairja, protestantovski berlinski in pravoslavni petrogradski imperij«.

»Trudy IV. sjezda ruskih akademskih organizacij za granice, del I.«, ki so izšli koncem lanskega leta v založbi Ruskega naučnega instituta v Belgradu, prinašajo razpravo prof. E. Šmurla: »Stiki Rusije s sv. stolico v dobi Petra Velikega (1697—1707). Po veliki socialni revoluciji koncem šestnajstega stoletja (katoliški laži-Dimitrij in poljski kraljevič na ruskem prestolu) se je Rusija bala »latinstva« kot dednega narodnega sovražnika. Toda vedno bolj čvrste vezi z zapadno Evropo, odkoder so prihajali številni generali, inženjerji in trgovci, so že pod predhodniki Petra Velikega ukinile odredbo, ki je katolikom prepovedovala prihajati na rusko ozemlje. Na takratnem ruskem dvoru je igrala poljščina isto vlogo kakor francoščina v 18. stoletju. Vzporedno s poljsko književnostjo in obliko je vplivalo tudi katoličanstvo. Odlični nadpastirji in cerkveni pisatelji, ki so prihajali v Moskvo iz poljskega Kijeva (Simeon Polocki, Silvester Medvedev in dr.) so bili pristaši cerkvenega edinstva. Carica Zofija in njen ljubljenc knez V. Golicev sta tudi delila te nazore. Kakor znano, se Zofiji ni posrečilo, da bi odstranila Petra s prestola. Toda leta 1697 radi ustanovitve protiturske zveze v Evropo poslani znani vojskovodja Boris Šeremetev je v Firenci pokleknal pred izvirnikom akta o cerkveni uniji iz leta 1439, po-

božno poljubil pergament in izjavil, da bo z vsemi močmi deloval za cerkveno edinstvo. Na otoku Malta je bil v priznanje njegovih zmag nad Turki imenovan za malteškega viteza kot »borec za pravo vero«, čeprav je bil pravoslavne vere. (Te dogodke popisuje razprava istega avtorja v lanskem Zborniku ruskega instituta v Pragi). Tudi Peter sam je bil na potu v Zapadno Evropo gost dunajskih jezuitov, kjer se je udeležil sv. maše in poslušal slovansko pridigo ter sprejel blagoslov od kardinala Kolonicha. Sploh je olajšal položaj katoličanov na Ruskem in se ponovno zanimal za zedinjenje cerkva. Tako so se pripravljali uspehi katolicizma v Rusiji v osemnajstem stoletju.

Gutenbergovo sv. pismo prodano

Koroški samostan v St. Pavlu je prodal dr. Otonu Colberju iz Newyorka redko izvod Gutenbergovega latinskega sv. pisma. Pred vojno je imela Avstrija sedem izvodov te jako redke izdaje. Potem se je število stalno manjšalo in po tej kupčiji sta samo še dva izvoda. Colber ne pove, koliko je plačal samostanu. Zato pa je znano, da je prodal knjigo naprej za poldrugi milijon dolarjev, in sicer knjižnici washingtonskega kongresa. Skoda, da je samostan izgubil zaklad, katerega je varoval skozi štiri stoletja.

Tragedija zakonske dvojice. Zena bivšega nemškega častnika Amlingerja, ki se je nedavno smrtno ponesrečil pri letalski nesreči v Rusiji, je te dni skočila s prometnega letala, ko je vozilo 1000 m visoko. V poslovnem pismu je napisala, da hoče za možem, s katerim se je poročila šele pred kratkim, v smrt in da si je izvolila isti način smrti, kakršnega žrtve je postal njen mož.

Budhizem hoče osvojiti svet

Zadnje dni julija se je vršil v Honolulu prvi svetovni kongres buddhistične mladine. Kongresa se je med drugim udeležilo 40 mladih Japoncev, ki so jih izbrali iz najodličnejših državnih izobraževalnih zavodov. Pred odhodom na kongres jih je nagovoril predsednik japonske buddhistične zveze, Funjoro-Takakuši, in jim odkril cilje kongresa: Budhizem naj postane znan po vsem svetu, ustanovi naj se mednarodna zveza buddhistične mladine (po zgledu protestantske svetovne zveze), ustanovi naj se buddhistična misijonska zveza, slednjič naj se sestavi program za učinkovitejšo buddhistično propagando. — Kakor se vidi, namerava budhizem zapreti pot zapadnim veram z aktivno protipropagando.

Na svežem zraku tudi ministri lažje delajo. Seja nemške vlade na vrtu palače vladnega predsedstva v Berlinu. Na sliki vidimo med drugimi državnega kanclerja Brüninga (6), drž. finančnega ministra Dietricha (5) in ministra Treviranusa (8).

Kaj se godi na severu

Kakor smo že poročali, se nahaja ruski ledolomilec »Sedov« na raziskovalnem potovanju v severnih polarnih predelih. Ekspedicijo vodi Šmidt, člana sta med drugimi prof. Samojlovič in topograf Vojcehovski. Doslej so odkrili nov otok, o čemer smo že poročali. Ekspedicija nadaljuje svojo pot.

V arktičnih pokrajinah je sedaj poletje. Značilni znaki severnega poletnega dneva so megle in vlaga. Solčni žarki redko kdaj prodre megle in se samo temno svetijo za težkimi oblaki, ki vise nad zemljo. Ocean je ob tej letni dobi navadno miren.

Casnikar B. Gromov, ki spremlja ekspedicijo na »Sedovu«, poroča, da še ni gotovo, če bo ekspedicija prezimila v polarnih krajih. To je odvisno od tega, ali bodo ledeniki izpustili ladjo iz svojega objema. Pogoji za plovbo so v teh predelih še istotako docela neznani. Gotovo je samo to, da bo moral stari ledolomilec napreči vseh svojih 2000 konjskih sil, ako bo hotel zmagati ledeno ravan vzhodnega dela Polarnega morja. O vsem tem se za skupno mizo na »Sedovu« živo razpravlja.

Za sedaj plove »Sedov« proti ruskemu pristanišču na Severni zemlji. Tega pristanišča doslej ni obiskal še noben parnik. L. 1913. je dospel tjakaj s pasjo vprego poročnik Sedov, znani ruski polarni raziskovalec, po katerem se imenuje ledolomilec, ki plove sedaj po Polarnem morju. Sedov je v ruskem pristanišču določil astronomsko točko in jo označil v mapi. L. 1927. je priplul v pristanišče prof. Samojlovič z dvema spremljevalcema na veliki šajki (okrogel čoln, ki se ga v Severnem ledenem morju poslužujejo za ribolov). Ta vožnja je bila izredno pogumna in nevarna, ker je bilo treba prodirati skozi gosto megle ter je neprestano pretila nevarnost, da prevrne šajko najmanjši veter.

Na kameniti obali ruskega pristanišča je našel prof. Samojlovič velik križ in na njem komaj še čitljiv napis: »Ta križ so postavili prebivalci gozdne naselbine l. 18.« Zadnji dve številki v letnici so vetrovi in dež tako izprali, da jih ni mogoče razbrati.

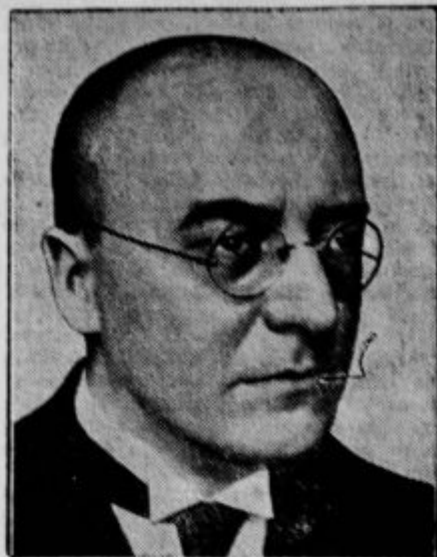
Sedaj skuša prvič velika parna ladja prodreti v to pristanišče, ki so ga doslej obiskale le redke skupine hrabrih mož.

Slava islandskega konja

Islandija je silno členovita dežela: globoke doline z bistrimi rekami in visoke gore, ob obali nešteti fjordi. Povsodi se tle ognjeniki in napol zasnežena žrela so potniku nevarna. Iz selišča v selišče je treba preko gora ali po morju. Štiri petine dežele, ki meri 103.000 km², so nenaseljene. Železnice tam ne poznajo, pač pa je na Islandiji razmeroma več avtomobilov, kakor v večini drugih dežel. Država izdaja za zgradbo ceste in mostov redno po eno četrtno vseh svojih dohodkov. Tudi letalo prihaja vedno bolj v rabo. Kljub temu je še mnogo krajev, kamor je mogoče priti samo na hrbtu islandskega konja. Njemu v slavo piše znameniti islandski pisatelj

»Islandci zaradi avtomobilov in letal ne smemo pozabiti našega konja — islandski konj je najboljši izmed vseh živali na zemlji. In tujec, ki se ni spoznal z islandskim konjem, je zamudil najboljše znanje, ki ga je mogoče skleniti v Islandiji. Islandci ne smemo pozabiti: dokler bo Islandija, bodo tudi konji, večji del dežele ne bo nikdar drugače pristopen nego na konjskem hrbtu. Majhen je islandski konj, toda velike so njegove moči in brezmejna njegova pripravljenost. In njegova dobrodušnost. In njegov humor. Nosil nas je čez težke reke, odkar je dežela obljubljena. Če so vode pregloboke, da bi dosegel dno, potem nas plavajoč prenese. Po strminah, na katerih človeška noga skoraj ne najde opore, naš konj varno pleza s svojim gospodarjem v sedlu. Če pade in pademo z njim tudi mi, je prvo, kar stori, ko je zopet na nogah, da pride k nam in nas voha, če se nam ni kaj pripetilo. Če se nam mudi in ga pustimo teči, potem teče, dokler se mrtev ne zgrudi. Če so ljudje na Islandiji le tako vrli in zvesti kakor konji: potem se ni ničesar bati.«

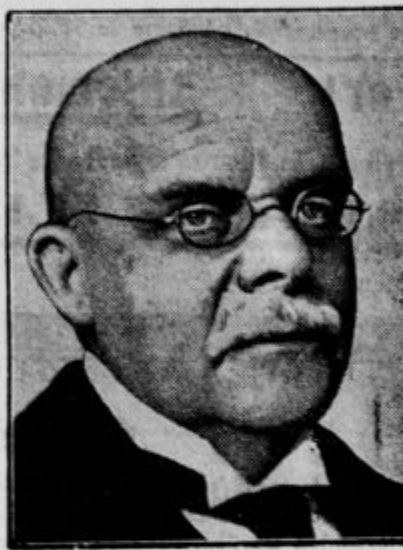
K volitvam v Nemčiji Glavni kandidati centra

Državni kancler dr. Brüning.

Prelat prof. dr. Kaas.

Bivši državni kancler dr. Marx.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Torek, 2. septembra.

12.00 Sprehod po lovski razstavi, razlaga V. Kapus. 12.30 Plošče. 13.00 Časovna napoved, borza, plošče. 13.30 Iz današnjih dnevnikov 18.30 Koncert radio orkestra. 19.30 Valo Bratina: Zabavno čtivo. 20.30 Prenos iz Zagreba. 22.00 Časovna napoved in poročila. 22.15 Prenos z Bleda (Erich Herse).

Sreda, 3. septembra: Opoldanski program odpade. 18.30 Koncert radio orkestra. 19.30 Ura dobre knjige: Jurčičevi zbrani spisi. 20.00 Bizet: Carmen, opera na ploščah. 22.00 Časovna napoved in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Drugi programi

Sreda, 3. septembra.

Belgrad: 17.05 Mladinska ura. 17.30 Popoldanski koncert radio kvarteta. 20.00 G. Turinski poje Tostijeve pesmi in dr. 20.30 Večerni koncert radio kvarteta. 21.45 Narodne pesmi, poje g. Vera Kriščinska. 22.15 Narodne na plošče. — Budapest: 17.30 Ciganska glasba. 19.15 Koncert orkestra. 20.45 Koncert ciganskega ork. — Dunaj: 15.15 Popoldanski koncert (mednarodna glasba). 20.45 Vijočinski večer F. Eyle. 21.45 Večerni koncert. — Milan: 17.00 Plošče. 19.30 Večerni koncert zabavne glasbe. 20.40 Koncert operetne glasbe, nato koncert zabavne glasbe. — Praga: 19.35 Amerikanska glasba. 20.10 Koncert komorne glasbe. 20.40 Narodne pesmi. 21.00 Zabavna glasba. 20.30 Pevski koncert. — Katowice: 16.20 Plošče. 18.00 Ljudski koncert. 20.15 Koncert iz Varšave. 21.10 Koncert solistov. — Toulouse: 18.00 Plesna glasba. 18.25 Pesmi. 19.00 Zabavna glasba. 19.40 Zabavni koncert. 20.15 Koncert operetne glasbe. 21.00 Večerni koncert zabavne glasbe. — M. Ostrava: 17.00 Popoldanski koncert ork. 19.35 Plesna glasba. 20.00 Ljudski koncert. 21.00 Zabavni koncert. — Leipzig: 16.30 Popoldanski koncert. 18.00 Vzhodno-pruska glasba (koncert). 19.30 Vokalni in instrumentalni koncert. 21.30 Koncert na citre. 22.30 Vesele balade (pevske koncert). 23.00 Zabavna glasba.

— PEGE —

odstrani (ako) in brez sledu »Creme Orizol«
Dobiva se v lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Zalo-
ga: »Cosmochemia, Zagreb, Smičklasova 23, Telefon 49-99

FORD

Town-Sedan Din. 69.000.—

združeni v novem Fordu največjo kakovost in lepoto linije

Kupuje se dandanes samo res dobre izdelke. Priljubljenost ne izvira samo iz nizke cene, temveč od cenenosti.

Kot najboljši dokaz za to, služi dejstvo, da je bilo tekom zadnjih 30 mesecev izdelanih več kot 3.000.000 Fordovih avtomobilov ter tudi prodanih in da narašča povpraševanje po teh vozilih od dne do dne.

V izvajanju smernice, izdelati vozilo, katerega vrednost presega njegovo ceno, je izšel novi FORD pred kratkim v novi obliki, vitek, nizek, eleganten. V neposredni zvezi

s tem je bilo mogoče, produkcijo v Fordovih tovarnah vnovič zvišati z istočasnim znižanjem prodajne cene.

Sedaj imamo v novem Fordu vozilo, katero je glede kakovosti materiala, izpeljave, zmožnosti in ekonomične izrabe, v svoji kategoriji, nedosegljivo. Vrhutega nudi nova linija bogato izbiro barv, rjevarno svetlo jeklo, mesto niklja ter največjo sigurnost in udobnost pri vožnji.

Prepričajte se pri najbližjem Ford zastopniku, da je novi Ford najboljša kupčija na avtomobilskem trgu.

Navedene cene se razumejo za plačilo v gotovini pri vsakem Ford zastopniku v Jugoslaviji franko skladišče.

Izpremembe cen brez prednaznanila pridržane.

Oprema: 5 koles z balonskimi pnevmatikami, sprednjimi in zadnjimi odbijači

LINCOLN

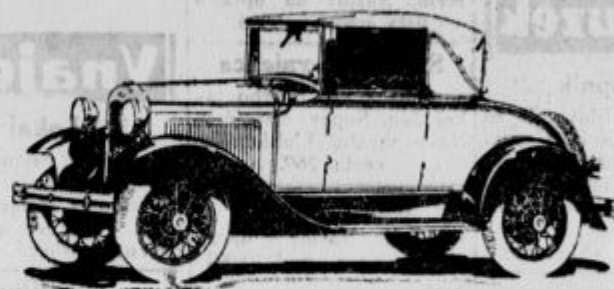

Fordson

FORD MOTOR COMPANY

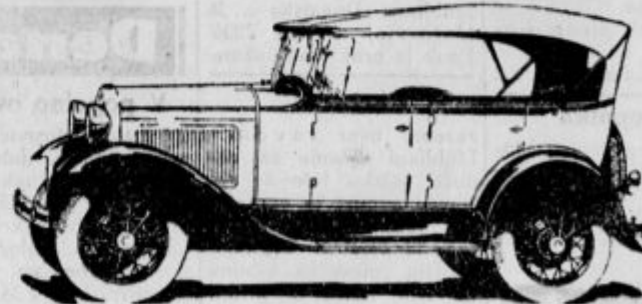
Cabriolet

Din. 65.500.—

Phaeton

Din. 52.500.—

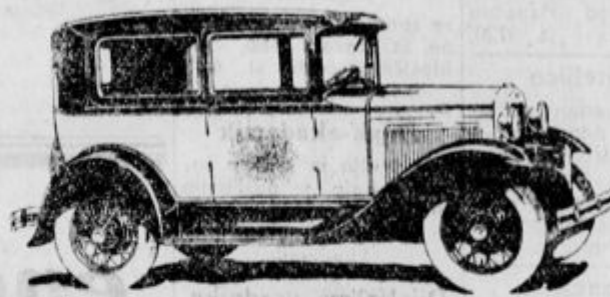
Roadster

Din. 51.300.—

Tudor-Sedan

Din. 55.000.—

Standard-Coupé

Din. 55.700.—

Sport-Coupé

Din. 56.900.—

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 1-5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo!

Službe iščejo

Učenka

poštenih krščanskih staršev, z dežele, z dvema razredoma mešč. šole — išče službe najraje v trgovino z mešanim blagom. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9749.

Starejši pek

išče mesto delovodje ali skupnega delavca. Naslov pove uprava pod št. 9992.

Zasluzek

Zastopnik

ki potuje v Sloveniji že za kako firmo in bi vzel v prodajo tudi še razne predmete za industrije in trgovine, naj vpošlje pismono ponudbo na T. V. na upravo »Slovenca«.

Iščem

za vse kraje v državi zastopnike za prodajo nove patriotične slike. Prodaja je odobreno in omogočilo pristojno ministristvo. Zasluzek 3-6000 Din mesečno. Obrniti se je osebno ali pismono na Izdavačko kancelarijo - Beograd, Kolarčeva 3/1.

Zastopnika

res vpeljanega v celi Slove-
niji in Hrvaški za-
mam takoj za prodajo
sira. Ponudbe na upravo
»Slovenca« pod št. »25«.

Službodob

Krojaškega vajenca

sprejme takoj Brudar Rudolf, krojaštvo — Novo mesto.

Učenke

za mehanično umetno vezenje in predtisk sprejme Hake & Mikeš, Ljubljana, Dalmatinova ul. 13.

Učenca

z dobro vzgojo sprejemem v trgovino mešanega blaga. - Ponudbe na upravo »Slovenca« pod: »Dober računar« št. 9719.

Kuharico

samostojno, dobro moč z večletnimi sprave ali pa tudi začetnico, katera se je učila kuhati, sprejemem. Ponudbe z natančnim popisom dosedanjih službovanj pod »Mesečno 500 Din upravi št. 9720.

Vzgojiteljico

s perfektnim znanjem slovenske in nemške — sprejemem k tri- in osemletni deklici. Ponudbe z navedbo dosedanjih službovanj pod »Inteligentna« št. 9721 na upravo lista.

Vajenca

za slikarsko in plesarsko obrt sprejme Ivan Košak, Ljubljana, Cesta v Rožno dolino 9.

Čevljar, pomočnika

za zbita dela sprejme Logar Franc, čevljar, Suhla št. 4 nad Kranjem. - Hrana in stanov. v hiši.

Služkinjo

za vse išče uradniška družina z dvema otrokoma na Gorenjskem. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Gorenjsko« št. 9782.

Kuharica

za gostilno se sprejme v stalno službo. Nastop takoj. Poizve se Podmilščakova ulica 4, Ljubljana 7.

Čudežni Balzam

Ne pozabite, da edino Radio-Balzam Vas reši: kurjih oči, bradavic, trde kože, žuljev, bul itd. Edini Radio-Balzam lahko pokaže zahvalna pisma. Prepričajte se na Velesjemu, paviljon »H« št. 178 (znatraj). - Po pošti pošilja za 10 Din (predplačilo), ali na povzete za 18 Din. Dva lončka 28 Din, tri lončke 40 Din. R. COTIČ, Ljubljana VII, Kamniška ulica št. 10 a (Janševa).

Sobo

išče na Dunajski cesti ali v bližini gospodinj, ves dan odsotna. Ponudbe na upravo lista pod »Soba«.

Stanovanje

1 sobe in kuhinje z vsemi pritliklinami se odda. Naslov v upravi pod 10.002.

Lepo separiran. sobo

opremljeno, s popolno oskrbo in souporabo kopalnice, oddam samcu v novi hiši poleg glavnega kolodvora. Dopise pod »Prijeten dom« na upravo »Slovenca«.

Malo sobico

s štedilnikom ali tudi sobico in kuhinjo iščem v bližini stolnice. Ponudbe s ceno prosim pod »Samica« na upravo »Slovenca«.

Vnajem

Lokal

se odda v najem, primeren za čevljarja, krojača ali kakega drugega obrtnika. - Poizve se v podružnici »Slov.«, Jesenice

Gostilno

v prometnem kraju vzame v najem ali tudi kupi oženjen par. Ponudbe na oglašni oddelek pod št. »Dobra kuharica«.

Denar

V popolno oskrbo

sprejemem gospoda, primerno tudi za duhovnika-penzionista, z nekaj kapitala, proti posojilu ali naprej plačilu oskrbnine. - Lastna vila, solnčna lega z razgledom na Pohorje ter mirni kraj v Mariboru. - Ponudbe na podružnico »Slov.« v Mariboru pod: »Soliden gospod«.

J. Maček

Ljubljana, Aleksandrova c. 12
v oblekah in površnikih
najcenejši.

Dosmrtno stanovanje

in hrano dobi možki ali ženska, ki mi posodi za nekaj let od 10-20 tisoč dinarjev proti vknjižbi. Naslov pove uprava pod št. 9998.

Posestva

Načrte in proračune

za zgradbe izvršuje Tehnični biro »Tehna«, Ljubljana, Mestni trg št. 25/1. - Zahtevajte poset inženjerja-arhitekta.

Enodružinska hiša

z lepim vrtom se odda za tri leta v najem. Mala vas št. 40, pošta Jezica.

Dvostanovanj. hišo

ali vilo kupim v Poljanskem predmestju. - Ponudbe na upravo »Slov.« pod: »Poljansko predmestje« št. 9776.

Manjša hišica

v najbližji okolici Ljubljane se kupi. Ponudbe pod »Takošnje plačilo« na upravo »Slovenca«.

Novo vilo

štiristanovanjsko, lep vrt, poleg tramvaja, prodam ali zamenjam s hišo z gostilno na prometnem kraju. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9778.

Posestvo

veliko, lepo, s celim sadnim pridelkom in ostalimi pritliklinami, poceni na prodaj. Naslov v upravi »Slovenca« v Mariboru.

Majhna hišica

z njivami ali brez, v bližini Kranja, se odda v najem za večletno ali dosmrtno stanovanje. Primerno za upokojece. - Poizve se v podružnici »Slov.« na Jesenicah.

Kupimo

Sirni kotel

in mlekarne vrče — vse dobro ohranjeno, kotel za 500-700 litrov vsebine, kupi Gospodarska zadruga v Šmarju pri Jelšah.

Vsakovrstno

zlatu kupuje

po najvišjih cenah
ČERNE, juvelir, Ljubljana,
Wolfova ulica št. 3.

Prodamo

Transmisij. jermena

najboljše kakovosti tovarne »Gehrckens« razpošilja najceneje Feliks Toman ml., Ljubljana, Resljeva cesta 30.

Več orehovitih spalnic

masivnih, ugodno naprodaj. Ilustrirani katalog 35 Din. - Erman & Arhar, št. Vid nad Ljublj.

Indian motorno kolo

z ali brez priklovice prodam. Naslov v upravi pod št. 9995.

Voz

štirisedežen, v najboljšem stanju, lahek, na oljate osi, se proda ali zamenja za vino. - Naslov: Valentin Ačkun, sedlar v Trbovljah II.

Pis. stroj Underwood

novi model, malo rabljen, poceni naprodaj. Josip Matelič, Ljubljana, Gradišče 8-b, III. nadstropje.

Terazzo

brusite najhitreje s »Siliciumcarbid drsalci«, ki jih ima vedno v zalogi Feliks Toman ml., Ljubljana, Resljeva cesta 30.

Puhasto perje

kilogram po 38 Din razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. - Potem čisto belo gosje kg po 130 Din in čisti puh kg po 250 D. L. Brozović, Zagreb, Ilica 82. Kemič. čistilnica perja.

Deske

III.a za obijanje kratke za mizarje oblane za pode prodaja po zelo nizki ceni »Ilirija«, Dunajska c. 46. Telefon 28-20 in 25-95.

Parkete

hrastove in parjene bukovne ima stalno v zalogi A. Kanc, tvornica parketov, Mengeš - Slovenija.

Steklen papir

flintpapir, šmirgelplatno ter šmirgelprah za vse industrije ima vedno na zalogi najceneje Feliks Toman ml. — Ljubljana, Resljeva cesta 30.

Dva štedilnika

(Tischherd) se prodasta. Kolodvorska, Uranič.

Varilne aparate

»Griesogen« ter vse razne potrebščine za avto-gensko varenje ima vedno in najceneje v zalogi Feliks Toman ml., Ljubljana, Resljeva cesta 30.

Blago za ženske obleke
svilen, volnen in perlin, zadnje novosti tega leta, znano velika izbira in cene.
R. MIKLAUC - Pri Školu
LJUBLJANA

Moško kolo

nekoliko obrabljeno, prodam za ceno 400 Din. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9994.

Koncertni klavir

prvovrstne dunajske firme prodaja po nizki ceni Kropf, Kočevje.

Obrt

Prevzem mesnice!

Cenj. občinstvu vjudno naznanjam, da sem prevzel s septembrom dobro znano mesnico gosp. Primca v Sv. Florijana ulici št. 40, ter se bom najvestneje potrudil, po streči cenj. odjemalce z izvršnim blagom in točno ter solidno postrežbo. Z odličnim spoštovanjem Karel Južnič, mesar.

Razno

Na 1000 ljudi

nosi dežne plašče tvrdke Jantigaj. Enega se lahko prevzame, toda tisoče ne. Kupujte dežne plašče samo pri Jantigaju, Tavčarjeva 1. Obiskovalci vele-sejma dobe znaten popust.

Ako želite kupiti

na obroke

obrnite se na

Kreditno zadrugo

detajnih trgovcev

r. z. z. o. z. v Ljubljani.

Cigaretova ulica 1

(zraven sodnije).

Glasba

Piano

dobro ohranjen, ugodno prodam. - Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 9905.

Orgle,

harmonije, piščali in ventilatorje za orgle izdeluje najceneje Anton Dnerič, izdelovatelj orgel, Radovljica.

Klavirje

pianine in harmonije prodaja, izposojuje, popravlja in čisto uglašuje najceneje, tudi na obroke, tovarna klavirjev Warbnek, Ljubljana, Gregorčičeva 5, Rimska cesta 2.

Glasovirje in pianine

»Dalibor« (CSR)

opetovano razstavljamo na Velesjemu v Ljubljani, paviljon »E«, od 31. VIII. do 15. IX. 1930. Izrabite to priliko za nakup prvovrstnega instrumenta »Dalibor«

poceni in pod ugodnimi

plačilnimi pogoji.

Svetov. znane originalne

WECK-ove

časne in aparati za

vkuhanje se dobe v

sledečih veletrgovinah:

Celje: Jos. Jagodič, Maribor: Karl Lotz in Pinter & Lenard. — Glavna zaloge za Jugoslavijo: FRUCTUS, Ljubljana, Krekov trg 10.

Modni kamgarni

sportni ševijot,

za FINE OBLEKE.

Velika izbira ugodne cene.

R. MIKLAUC - Pri Školu
LJUBLJANA

Poceni in vendar najboljša je

Severjeva otomana

Z 32 peresi v sedežu in 4 v zglavju, velikost 185x78 najboljši material, cena od 570 do 850 D po izbiri prevleke. Zahtevajte vzorce!

RUDOLF SEVER -- Ljubljana -- Marijin trg 2

Dvokolesa

teža od 7 kg naprej

uajlažjega in najmodernejšega tipa najboljših svetovnih tovarn. Otroški vozički od najpreprostejšega modela. Izdelujejo se tudi po okusu naročnika. Šivalni stroji, motorji pnevmatika, posamezni deli. Velika izbira, najnižje cene. Prodaja na obroke. Ceniki franco.

»TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlovska c. št. 4.

Urednik: Frane Kremžar,

Otvoritev nove trgovine v Celju na Kralja Petra cesti št. 13 v hiši Pellejeve vdove

Cenjenemu občinstvu javljam, da sem danes otvoril trgovino z raznovrstnim manufakturnim, večinoma angleškim in francoskim blagom, po okazijskih cenah.

Kakor do sedaj, hočem tudi v naprej podvzeti vse, da bodo moji odjemalci zadovoljni z mojo postrežbo.

I. Kudiš.

Oblaslveno odoben

enoletni trgovski tečaj

Slovenskega trgovskega društva v Mariboru

Pouk se bo vršil v prostorih drž. trgov. akademije v Mariboru, Zrinjskega trg 1/1.

Predmeti: knjigovodstvo, trgovsko računstvo, slovenska in nemška korespondenca, nauk o trgovini in menicah, gospodarski zemljepis, slovenska in nemška stenografija, strojeopisje, blagoznanstvo ter nemščina in slovenščina. — Končnim izpitom bo prisostvoval odposlanec kr. banske uprave, oziroma ministrstva trgovine in industrije. —

Otvoritev tečaja bo dne 9. septembra 1930.

Vpisovanje je dnevno od 9 do 11 dopoldne v prostorih Slovenskega trgovskega društva v MARIBORU, v hiši trgovskega gremija, Jurčičeva ulica šte. 7, II. nadst.

Slovensko trgovsko društvo v Mariboru.

Tužnega srca naznanjamo žalostno vest, da je v soboto, dne 30. avgusta tragično umrl naš dober, nepozabni zet in svak, gospod

Milan Končina

izvozni trgovec in rez. poročnik

Pogreb dragega pokojnika bo v torek 2. septembra ob pol 10 dopoldne iz hiše žalosti v Gorenji vasi na farno pokopališče v Stični.

Stična - Št. Vid - Ljubljana, dne 31. avgusta 1930.

Rodbini Rojec-Slamič.